

« ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ »

**Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΑΡΠΑΘΟΥ
ΚΑΙ ΠΩΣ ΕΧΟΥΝ ΒΟΗΘΗΣΕΙ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ
ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ**

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΦΡΑΓΚΟΥΛΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ: ΓΙΟΥΤΛΟΥ ΕΙΡΗΝΗ

Οκτώβριος, 2011

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Με την ολοκλήρωση της πτυχιακής μου εργασίας θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή μου, Αντώνιο Φραγκούλη προϊστάμενο του τμήματος Τουριστικών Επιχειρήσεων της Σχολής Διοίκησης & Οικονομίας του Α.Τ.Ε.Ι Κρήτης, το δήμαρχο της Καρπάθου κ. Μιχάλη Χανιώτη και τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου, την πρόεδρο του συλλόγου "Δήμητρα" Σοφία Κανάκη, τον πρόεδρο του συλλόγου των ξενοδόχων Καρπάθου , κ. Ηλία Αλεξίου και τον πολιτιστικό σύλλογο "Απανταχού Καρπαθίων" για τις πληροφορίες που μου παρείχαν και την πολύτιμη βοήθεια τους στην πραγματοποίηση αυτής της εργασίας. Επίσης ευχαριστώ τους γονείς μου που με στήριξαν και με στηρίζουν σε κάθε μου προσπάθεια. Τέλος θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους όσους μου συμπαραστάθηκαν όχι μόνο υλικά αλλά και ψυχολογικά για την επίτευξη της πτυχιακής μου.

Ευχαριστώ θερμά

Ειρήνη Γιούτλου.

Ηράκλειο, Οκτώβριος 2011

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	4
1.1 Σκοπός.....	4
2.ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	4
2.1 Ιστορία.....	4
2.2 Γεωγραφικά χαρακτηριστικά.....	8
2.2.1 Φυσικός πλούτος της Καρπάθου.....	8
2.2.2 Διοικητική διαίρεση.....	9
2.3 Πληθυσμιακά χαρακτηριστικά.....	10
2.3.1 Κάτοικοι ανά περιοχή.....	11
2.3.2 Πληθυσμιακή Εξέλιξη.....	11
2.3.3 Εκπαίδευση Πληθυσμού.....	13
2.3.4 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	14
2.4 Υπηρεσίες - Έργα Υποδομής.....	16
2.4.1 Κρατικός Αερολιμένας Καρπάθου.....	16
2.4.1 Μαρίνα.....	17
2.4.2 Λιμάνι- Λιμεναρχείο.....	17
2.4.3 Κέντρο Υγείας.....	17
2.4.4 Γραφείο ενημέρωσης τουριστών.....	17
3. Τουριστικά Στοιχεία	18
3.1 Τουριστικοί πόροι	18
3.1.1 Φυσικοί πόροι.....	18
3.1.2 Πολιτιστικοί πόροι.....	19
3.1.3 Πολιτιστική παράδοση	20
3.2 Τουριστική προσφορά-τουριστικό προϊόν	26
3.2.1 Τουριστικά καταλύματα.....	26
3.2.2 Χώροι Εστίασης.....	30
3.2.3 Αγορά	30
3.2.4 Διασκέδαση.....	31
3.2.5 Αθλητικές εγκαταστάσεις.....	31
3.3 Τουριστική ζήτηση.....	32
4.Στρατηγικό σχέδιο τουριστικής ανάπτυξης περιοχής.....	35
4.1 Προβλήματα και δυνατότητες ανάπτυξης σύμφωνα με φορείς και κατοίκους.....	35
4.1.1 Μετακινήσεις από και προς την Κάρπαθο	35
4.1.2 Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη.....	35
4.1.3 Επισιτιστικές επιχειρήσεις.....	36
4.1.4 Ύδρευση.....	36
4.1.5 Αποχετευτικό Δίκτυο	36
4.1.6 Κατασκευή Οδικού Δικτύου.....	36
4.2 Εναλλακτικά σενάρια ανάπτυξης του τουρισμού στην περιοχή.....	37
5. Σχέδιο αειφόρου τουριστικής ανάπτυξης περιοχής.....	37
5.1 Ισόρροπη ανάπτυξη	37
5.1.1 Αρχές Ισόρροπης ανάπτυξης.....	38
5.2 Προτεινόμενο σχέδιο ανάπτυξης.....	38
5.2.1 Ενέργειες ενίσχυσης οικολογικού τουρισμού	38
i. Πρόγραμμα υιοθεσίας κόλπων.....	38
ii. Εταιρία οικολογικού τουρισμού και outdoor δραστηριοτήτων	38
iii. Παρατηρητήριο παρακολούθησης πτηνών.....	39

iv. Δημιουργία ετήσιων θεσμών και εκδηλώσεων.....	39
v. Οικολογικό Χωριό Παραθεριστικών Κατοικιών	40
5.2.2 Ενέργειες ενίσχυσης συγκοινωνίας.....	40
i. Εταιρεία Αστικών συγκοινωνιών.....	40
5.2.3 Ενέργειες Ενίσχυσης Πράσινης Ανάπτυξης.....	40
i. Μονάδα Αξιοποίησης Ηλιακής Ενέργειας	40
ii. Μονάδα ανακύκλωσης σκουπιδιών	41
iii. Μελέτη Αξιοποίησης και ικανοποίησης της ενεργειακής ζήτησης της Καρπάθου από ήπιες μορφές ενέργειας	41
5.2.4 Ενέργειες Ενίσχυσης Τοπικής Οικονομίας με στόχευση στην Πράσινη Ανάπτυξη.....	42
i. Ανάπτυξη γεωργικών – κτηνοτροφικών – αλιευτικών ενεργειών	42
ii. Κέντρο μεταποίησης βιολογικών Γεωργικών -Κτηνοτροφικών & αλιευτικών προϊόντων	43
iii. Κέντρο παραγωγής αναμνηστικών δώρων	43
5.2.5 Ενέργειες που στοχεύουν στο Τοπικό Ανθρώπινο Δυναμικό.....	44
i. Δημιουργία οργανισμού ενσωμάτωσης των δραστηριοτήτων των κατοίκων στις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης.....	44
ii. Δράσεις κατάρτισης- εκπαίδευσης.....	44
5.2.6 Ενέργειες που στοχεύουν στην αύξηση του τουρισμού	45
i. Δημιουργία διαδικτυακής πύλης	45
ii. Σύστημα καταγραφής, ενημέρωσης και αξιολόγηση καιρικών και θαλασσίων συνθηκών τουριστικού ενδιαφέροντος.....	46
5.2.7 Στόχος του εγχειρήματος	47
6. Συμπεράσματα	47

1.ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Σκοπός

Σκοπός αυτής της πτυχιακής εργασίας είναι :

- Η ανάλυση των χαρακτηριστικών της Καρπάθου (γεωγραφικά, πληθυσμιακά, περιβαλλοντικά,).
- Η τουριστική επενδυτική πολιτική στην περιοχή με το πέρασμα των χρόνων.
- Η ανάδειξη των τουριστικών πόρων (φυσικών και πολιτιστικών) και των τουριστικών προϊόντων του νησιού.
- Η καταγραφή της τουριστικής προσφοράς και της ζήτησης, βάση δημογραφικών στοιχείων.
- Η διάγνωση προβλημάτων της Καρπάθου και η επίλυση αυτών
- Οι στόχοι και οι προτάσεις σχεδίου αειφόρου ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού σεβόμενοι το περιβάλλον και τον άνθρωπο.
- Η συμμετοχή των κατοίκων και των αρμόδιων φορέων σε προγράμματα εκπαίδευσης περιβαλλοντικής προστασίας.

2.ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

2.1 Ιστορία

Η Κάρπαθος εντυπωσίασε τους αρχαίους Έλληνες και θεωρούσαν ότι εδώ φιλοξενήθηκαν πολλά μυθικά πρόσωπα. Σύμφωνα με μία μυθολογική εκδοχή ο πρώτος οικιστής της Καρπάθου ήταν ο Τιτάνας Ιαπετός, γιος του Ουρανού και της Γαίας και αδερφός του Κρόνου, του πατέρα του Δία.

Μία άλλη εκδοχή θέλει όλους τους Τιτάνες να ζουν στο νησί πριν επακολουθήσει η περίφημη Τιτανομαχία που μας αφηγείται ο Ησίοδος, κατά την οποία οι Τιτάνες που ήταν συγκεντρωμένοι στην κορυφή της Όρθης, νικήθηκαν από το Δία και τους δώδεκα θεούς που είχαν σαν ορμητήριο τον Όλυμπο της Θεσσαλίας. Ωστόσο η Κάρπαθος δε φιλοξένησε μόνο τους Τιτάνες, αλλά και τους Γίγαντες, που ήταν και αυτοί παιδιά της Γαίας. Ανάμεσά του και ο Εφιάλτης, ο δίδυμος αδελφός του Ωτου. Γι αυτό η γνωστή τοποθεσία Αφιάρτης, στο νότιο μέρος του νησιού, φαίνεται να είναι παραφθορά της λέξης Εφιάλτης.

Στο νησί Κάρπαθος έζησε επίσης ο Προμηθέας, γιος του Ιαπετού, που έκλεψε τη φωτιά από το Δία για να την προσφέρει στους ανθρώπους. Σχετικά με το όνομα της Καρπάθου υπάρχουν διάφορες εκδοχές. Μία από αυτές

συνδέει την ονομασία του νησιού με το φυτό κάρπασο που ευδοκίμοιζε στην Κάρπαθο. Το ίδιο φυτό ωστόσο έδωσε το όνομά του στην Καρπασία, πόλη της Κύπρου.

Το νησί σύμφωνα με ευρήματα είχε κατοικηθεί στην νεολιθική εποχή και αυτό βέβαια αναιρεί την εκδοχή, ότι πρώτοι οι Μινωίτες κατοίκησαν την Κάρπαθο. Βέβαια η Κρήτη είχε μεγάλη επιρροή στην Κάρπαθο αναμφισβήτητα. Τα παλαιότερα ευρήματα στην Κάρπαθο χρονολογούνται από το 2500 π.Χ. περίπου. Η επίδραση των Μινωιτών αρχίζει να γίνεται πιο εμφανής γύρω στα 1600 π.Χ.

Τον 14ο αιώνα έκαναν την εμφάνισή τους οι Μυκηναίοι, οι οποίοι κατέκτησαν το νησί και κατασκεύασαν την ακρόπολη του Ποτίδαιου. Βρέθηκαν στην Κάρπαθο πολλά αγγεία που μαρτυρούν την παραμονή τους στο νησί. Ο Όμηρος αναφέρει στην Ιλιάδα, ότι η "Κάρπαθος" πήρε μέρος στον Τρωικό Πόλεμο, στέλνοντας πλοία. Ένας άλλος λαός που κατοίκησε στο νησί ήταν οι Φοίνικες, ναυτικός λαός, που εκείνη την εποχή διέσχισε με τα πλοία του τη Μεσόγειο και μετέφερε τα προϊόντα του σε διάφορες χώρες αναπτύσσοντας έτσι το εμπόριο και ενδεχομένως χρησιμοποίησαν και την Κάρπαθο για σταθμό τους.

Μία χαρακτηριστική δραστηριότητα των κατοίκων της Καρπάθου κατά την αρχαιότητα ήταν το ότι γινόταν συλλογή κόκκινων κοχυλιών και με το βράσιμο δημιουργούσαν χρώμα που το χρησιμοποιούσαν για τη βαφή υφασμάτων. Από το κόκκινο χρώμα που ονομαζόταν πορφυρούν έλαβε και το όνομα Πορφυρία. Κάτι χαρακτηριστικό για την παρουσία των Φοινίκων στο νησί της Καρπάθου είναι η ονομασία του μικρού λιμανιού Φοινίκι που βρίσκεται στη δυτική ακτή του νησιού και σήμερα είναι πόλος έλξης για επισκέπτες κυρίως το καλοκαίρι.

Μετά τους Μυκηναίους και τους Φοίνικες στο νησί ήρθαν οι Δωριείς γύρω στα 1000 π.Χ. Οι Δωριείς έφεραν τη μεγαλύτερη ακμή στο νησί. Εκείνη την εποχή άκμασαν τέσσερις οχυρωμένες πόλεις και γι αυτό την εποχή των Δωριέων η Κάρπαθος ονομαζόταν Τετράπολις. Οι πόλεις αυτές ήταν το Ποτίδαιο ή Ποσειδίο, η Αρκεσία ή Αρκέσεια, η Βρυκούς και η Νίσυρος, που είναι ένα βραχώδες νησάκι βόρεια της Καρπάθου.

Η Κάρπαθος συμμετείχε στην πρώτη Αθηναϊκή Συμμαχία που έγινε το 478 π.Χ. Ο Πελοποννησιακός Πόλεμος (431 - 404 π.Χ.) τη βρήκε σύμμαχο των Αθηναίων. Όμως μετά την ήττα των Αθηναίων το 404 π.Χ. υπέκυψε στους Σπαρτιάτες και επανήλθε στους Αθηναίους το 397 π.Χ. που έδωσαν και την αυτονομία στο νησί.

Μετά Χριστό πλέον στα μέσα του πρώτου αιώνα η Κάρπαθος κατοικήθηκε από τους Ρωμαίους, υπό τον αυτοκράτορα Διοκλητιανό. Πριν το Διοκλητιανό είχε ζήσει ο στρατηγός Λούκουλλος. Ο Λούκουλλος έστειλε στην Κάρπαθο ειδικό πλοίο να ψαρέψει τα ψάρια που ζουν εκεί. Ο Μέγας Κωνσταντίνος νομιμοποίησε το Χριστιανισμό το 330 μ.Χ. και το 395 ο Θεοδόσιος Α΄ διαίρεσε το ρωμαϊκό κράτος σε Ανατολικό και Δυτικό. Η Κάρπαθος ανήκε στο Ανατολικό. Τότε άρχισαν να κτίζονται χριστιανικές εκκλησίες, όπως της Αγίας Φωτεινής, της Αγίας Αναστασίας και άλλες. Κατά

τον 5ο αιώνα μετά Χριστό η Κάρπαθος λεηλατήθηκε πολλές φορές από τους Άραβες, Σαρακηνούς, Μαυριτανούς και άλλους επιδρομείς. Έτσι λοιπόν οι κάτοικοι κατέφυγαν στα βουνά και δημιούργησαν τα χωριά τους. Μετά την κατάληψη της Κωνσταντινουπόλεως από τους Φράγκους το 1204 τη διακυβέρνηση της Κάρπαθου ανέλαβε ο Λέων Γαβαλάς και αργότερα ο αδερφός του Ιωάννης. Αργότερα από το 1282 έως το 1306 τη διακυβέρνηση του νησιού είχαν οι αδερφοί Ανδρέας και Λουδοβίκος Μαρέσκο από τη Γένουα και το νησί έφερε τη λατινική ονομασία Scarpanto.

Μετά τους Γενουάτες ήρθαν οι Βενετσιάνοι. Το 1306 την κατέλαβε ο Ανδρέας Κορνάρος, το 1311 την κατέλαβαν τελικά οι Ιππότες της Ρόδου έως το 1315 που την κατέλαβε ο Βενετός ηγεμόνας. Ο οίκος των Κορνάρο που κατά τη διακυβέρνησή τους χτίστηκαν πολλά φρούρια και εκκλησίες, διήρκεσε μέχρι το 1537, οπότε εμφανίστηκε ο Χαϊρεδίν Βαρβαρόσα που λεηλάτησε την Κάρπαθο και την παρέδωσε στους Τούρκους που δεν ενδιαφέρθηκαν ποτέ για βελτίωση ή έστω συντήρηση του νησιού.

Οι Τούρκοι δεν κατοικούσαν στο νησί παρά έστελναν φορολογικούς υπαλλήλους να εισπράξουν το φόρο και έφευγαν. Για το λόγο αυτό δεν έχουμε στοιχεία που θυμίζουν την τουρκική κατοχή στο νησί. Οι Τούρκοι προφανώς απέφυγαν να κατοικήσουν στην Κάρπαθο, διότι η Κάρπαθος αποτελούσε στόχο των πειρατών που είχαν γίνει και ο φόβος της περιοχής.

Την ώρα του ξεσηκωμού για την Επανάσταση τον Απρίλιο του 1821 η Κάρπαθος όπως και τα άλλα νησιά ύψωσαν την Ελληνική Σημαία. Το νησί κατά την επανάσταση προσέφερε καταφύγιο για τα μαχόμενα ελληνικά πλοία, χρήματα και εφόδια και ακόμη και επισκευές των πλοίων. Η απελευθέρωση ήρθε το 1823 οπότε η Κάρπαθος ενώθηκε με την Ελλάδα και εντάχθηκε στην Επαρχία της Σαντορίνης.

Όμως το 1830 με το Πρωτόκολλο του Λονδίνου, τα Δωδεκάνησα δόθηκαν ξανά στην Τουρκία και τελικά το 1912 τα κατέλαβαν οι Ιταλοί. Το Διοικητήριο των Ιταλών στην Κάρπαθο ήταν χτισμένο πάνω σε μία υπερυψωμένη βραχώδη ακτή στη δυτική άκρη του λιμανιού στα Πηγάδια και αποτελεί το σημερινό Επαρχείο.

Κατά το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, το 1943 έφθασαν γερμανικά στρατεύματα στο νησί και ενώθηκαν μαζί με τους Ιταλούς. Οι Γερμανοί αποχώρησαν στις 4 Οκτωβρίου το 1944. οι Κάρπαθιοι ξεκίνησαν την επανάσταση ενάντια στους κατακτητές στις 5 Οκτωβρίου του 1944 στο χωριό Μενετές, όπου οι άντρες του χωριού έστρεψαν τα όπλα τους κατά των Ιταλών. Ακολούθησε το χωριό Αρκάσα και σε τρεις μέρες ολόκληρη η Κάρπαθος ήταν ελεύθερη. Μέχρι τις 12 Οκτωβρίου είχαν απελευθερωθεί και τα χωριά Μεσοχώρι και Όλυμπος.

Επειδή οι καιρικές συνθήκες ήταν άσχημες και οι σύμμαχοι δεν ήρθαν, ήρθε πείνα στο νησί. Ξεκίνησαν τότε επτά γενναία παλικάρια και ύστερα από 5 μέρες έφθασαν στην Αλεξάνδρεια όπου ζήτησαν βοήθεια από την ελληνική κυβέρνηση. Επέστρεψαν στις 17 Οκτωβρίου το 1944 με δύο συμμαχικά

αντιτορπιλικά οπότε έγινε η επίσημη απελευθέρωση του νησιού. Στις 7 Μαρτίου του 1948 ενώθηκε η Κάρπαθος με την Ελλάδα.

2.2 Γεωγραφικά χαρακτηριστικά

Η Κάρπαθος είναι το δεύτερο σε έκταση νησί του ελληνικού συμπλέγματος της Δωδεκανήσου (μετά τη Ρόδο). Έχει έκταση 301,2 τ.χλμ., 160 χλμ. μήκος ακτών και συνολικό πληθυσμό 6.511 κατοίκους. Αποτελεί πλούσιο βιότοπο και για αυτόν τον λόγο διαθέτει προστατευμένες περιοχές, όπου επιζούν πληθυσμοί προς εξαφάνιση.

Βρίσκεται στην μέση του Καρπάθιου πελάγους μεταξύ Ρόδου και Κρήτης και έχει πρωτεύουσα τα Πηγάδια ή Κάρπαθος (2.180 κάτοικοι).

2.2.1 Φυσικός πλούτος της Καρπάθου

Η Κάρπαθος παράγει σταφύλια και από αυτά εκλεκτής ποιότητας κρασί, επίσης παράγει λάδι, τυρί, μέλι, εσπεριδοειδή, φρούτα και άλλα. Ένα ακόμη προϊόν της είναι και τα παραδοσιακά είδη λαϊκής τέχνης, όπως τα καρπάθικα πιάτα, τα υφαντά και άλλα. Στη θάλασσα της Καρπάθου αλιεύονται πολλά και νοστιμότατα ψάρια. Στο νότιο τμήμα του νησιού βρίσκονται πλακώδεις ασβεστόλιθοι. Στο κεντρικό και νότιο βρίσκονται ασβεστόλιθοι και κάππου - κάππου εμφανίζεται και γύψος.

Η Κάρπαθος δίνει αρχικά την εντύπωση ότι πρόκειται για ένα γυμνό και βραχύωδες νησί που δεν έχει καθόλου δάση. Ωστόσο η Κάρπαθος διαθέτει μία μεγάλη γκάμα βοτάνων και αποτελεί παράδεισο για ένα μεγάλο αριθμό ζώων και φυτών. Έχει πυκνό και υπέροχο πευκοδάσος στην περιοχή του κέντρου. Έχει πολλά φυτά και μερικά από αυτά είναι σπάνια στον ευρωπαϊκό χώρο γενικότερα, όπως η *Phlomis floccose*, *Crocus biflus*. Αρκετός πλούτος εμφανίζεται και στην πανίδα του νησιού. Εδώ στις βραχοσπηλιές της Καρπάθου ζει η Μεσογειακή Φώκια η *Monachus - monachus* και η χελώνα *Careta-Careta*. Από πτηνά συναντάμε το Μαυροπετρίτη, τον Αιγαιόγλαρο που και τα δύο είδη είναι προστατευόμενα είδη. Η Κάρπαθος όπως και πολλά άλλα ελληνικά νησιά αποτελεί πέρασμα για πολλά μεταναστευτικά πουλιά, όπως ο Μελισσοφάγος, η Χαλκοκουρούνα, διάφορα είδη χελιδονιών, σταχτάρες, τρυγόνια, σκαλήθρες, τρίγγες, σφυριχτές, και άλλα. Επίσης στο πράσινο και τη βλάστηση συγκαταλέγονται οι αμπελώνες και οι ελιές με τα υπόλοιπα δέντρα που είναι κυρίως οπωροφόρα.

Σε αυτό το σημείο πρέπει να αναφερθεί το αμφίβιο *Mertensiella luscani*, που είναι προσαρμοσμένο στο ξηρό κλίμα του νησιού και το καλοκαίρι ζει

κάτω από τις υγρές πέτρες ή μέσα σε δροσερά ξεροπόταμα. Το είδος αυτό υπάρχει μόνο στην Κάρπαθο και στο Καστελόριζο.

2.2.2 Διοικητική διαίρεση

Η Κάρπαθος αποτελείται από το Δήμο Καρπάθου, που περιλαμβάνει τους οικισμούς στο νότιο και κεντρικό μέρος του νησιού, και την Κοινότητα Ολύμπου, που περιλαμβάνει το βόρειο μέρος και τις νησίδες Σαρία και Χαμηλή. Μαζί με τη νήσο Κάσο, τη νήσο Σαρία και μικρές νησίδες γύρω απ' αυτές, συγκροτούν την Επαρχία Καρπάθου, μια από τις 4 της Δωδεκανήσου. Ο συνολικός πληθυσμός της είναι περίπου 7.650 κάτοικοι.

Τα χωριά της Καρπάθου δημιουργούν δυο κύκλους που φέρνουν ένα γύρο ολόκληρο το νησί. Με αφετηρία τα Πηγάδια ο δρόμος τραβά κατά το Απέρι, ανηφορίζει για την κοντινή Βωλάδα και συνεχίζει να ανεβαίνει μέχρι το "υπερφιάλες" Όθος, μετά κινείται στην πλαγιά του υψηλότερου βουνού του νησιού, της Λάστου, περνά από τις Πυλές και αρχίζει να κατηφορίζει προς τη θάλασσα, στην άλλη, δυτική ακτή του νησιού.

Δίπλα στο κύμα ο δρόμος πορεύεται κατά το Φοινίκι και μετά μπαίνει στην Αρκάσα. Από εκεί κατευθύνεται πάλι προς τα μεσόγεια του νησιού, περνά μέσα από τις Μενετές και επιστρέφει στα Πηγάδια, ολοκληρώνοντας έτσι το μικρό κύκλο.

Ο μεγάλος κύκλος αφήνει έξω τα χωριά Βωλάδα, Όθος και Πυλές. Από το Απέρι ο δρόμος φεύγει βόρεια, διατρέχοντας την πιο εντυπωσιακή πλευρά, την ανατολική του νησιού, τραβάει ψηλά στις πλαγιές των βουνών, ενώ κάτω, στην ακτογραμμή, υπάρχουν οι πιο φιλόξενες αγκαλιές.

Οι παραλίες Αχάττα, Κάτω Λάκος, Κυρά Παναγιά και τα φημισμένα Άπελλα έτσι πορεύεται μέχρι τα Σπόα. Καθώς ολοκληρώνεται το πρώτο ημικόκλιο ο δρόμος στρίβει αριστερά, περνά δίπλα από τους ανεμόμυλους των Σπόων και κατευθύνεται προς το Μεσοχώρι.

Μετά το χωριό, μια διακλάδωση κατεβαίνει στις παραλίες του Λευκού, ενώ η κεντρική αρτηρία συνεχίζει έχοντας συνεχώς επαφή με τη θάλασσα μέχρι το Φοινίκι και την Αρκάσα. Μετά ανηφορίζει προς Μενετές για να καταλήξει στα Πηγάδια, όταν κλείνει ο μεγάλος κύκλος.

Αλλά και οι κύκλοι έχουν τις αθέατες και γι' αυτό γοητευτικές γωνιές τους. Στον μεγάλο κύκλο, μετά το Απέρι στο δρόμο προς τα Σπόα το τοπίο καλεί για μια στάση στο Μερτώνα, με τη φημισμένη πηγή και την Παναγιά τη Μερτωνιάτισσα του 12ου αιώνα.

Πιο πάνω, η παράκαμψη που κατηφορίζει για τα Άπελλα, περνά δίπλα από ένα κρυμμένο μνημείο. Αριστερά του δρόμου το ερημοκκλήσι του Οσίου Λουκά (12ος αιώνας), μέσα στη σπηλιά είναι το δώρο των αιώνων.

Τέτοια εκκλησάκια υπάρχουν κι άλλα επάνω ή δίπλα στον μεγάλο κύκλο, όπως του Αϊ Γιώργη, του 12ου - 13ου αιώνα, με γοητευτικά σπαράγματα τοιχογραφιών και η Παναγιά η Γιαλοχωραφίτισσα του 14ου αιώνα, που συνθέτουν το σιωπηλό παρελθόν του Λευκού.

Κοντά στο δρόμο που συνδέει την Αρκάσα με τις Μενετές υπάρχει ένα σπουδαίο βυζαντινό μνημείο, ο Άγιος Μάμας, ένα εκκλησάκι με πρωτότυπη αρχιτεκτονική και ωραίες τοιχογραφίες. Πριν την Αρκάσα, δυο παραλίες πλαισιώνουν το Παλαιόκαστρο, τη χερσόνησο που βρισκόταν η αρχαία

Αρκεσία. Ένα ασπρισμένο μονοπάτι ανεβαίνει στην κορυφή του βράχου προσφέροντας πανοραμικές εικόνες προς τη στεριά και τη θάλασσα.

Στο Βόρειο μέρος του νησιού συναντάμε την Όλυμπο, ένα χωριό κρυμμένο στις βουνοπλαγιές του νησιού, τηρώντας ακόμα καλά τα έθιμα και τις παραδόσεις ανέπαφα από τον εκμοντερνισμό που επιβάλλει η σύγχρονη κοινωνία στο όνομα του τουρισμού. Ανεβαίνοντας προς τα πάνω συναντάμε το Διαφάνι, ένα γραφικό χωριουδάκι στο οποίο βρίσκεται το δεύτερο λιμάνι της νήσου. Λίγο πιο πάνω βρίσκουμε την Αυλώνα, ένας καθαρά αγροτικός οικισμός που ενδείκνυται για την καλλιέργεια διαφόρων ειδών, εφόσον το κλήμα και το χώμα το επιτρέπουν. Εκεί μπορούμε να συναντήσουμε πολλά από τα αγαπημένα μας τετράποδα, γαϊδουράκια.

Ανεβαίνοντας συναντάμε τον Τρίστομο, ένα φυσικό λιμάνι και τέλος στο βορειότερο τμήμα της Καρπάθου βρίσκεται η Σαρεία. Πρόκειται για έναν εξαιρετικά όμορφο υδροβιότοπο. Στην Σαρεία υπάρχουν πολλές ποικιλίες από συκιές, όπως επίσης και πολλά αμπέλια.

2.3 Πληθυσμιακά χαρακτηριστικά

Δήμος Καρπάθου

Ο δήμος Καρπάθου έχει πληθυσμό 5.750 κατοίκους. Στον δήμο περιλαμβάνονται το Δημοτικό διαμέρισμα Καρπάθου, δηλαδή η Κάρπαθος ή Πηγάδια (2.180 κατ.) καθώς και η Κοινότητα Ολύμπου.

2.3.1 Κάτοικοι ανά περιοχή

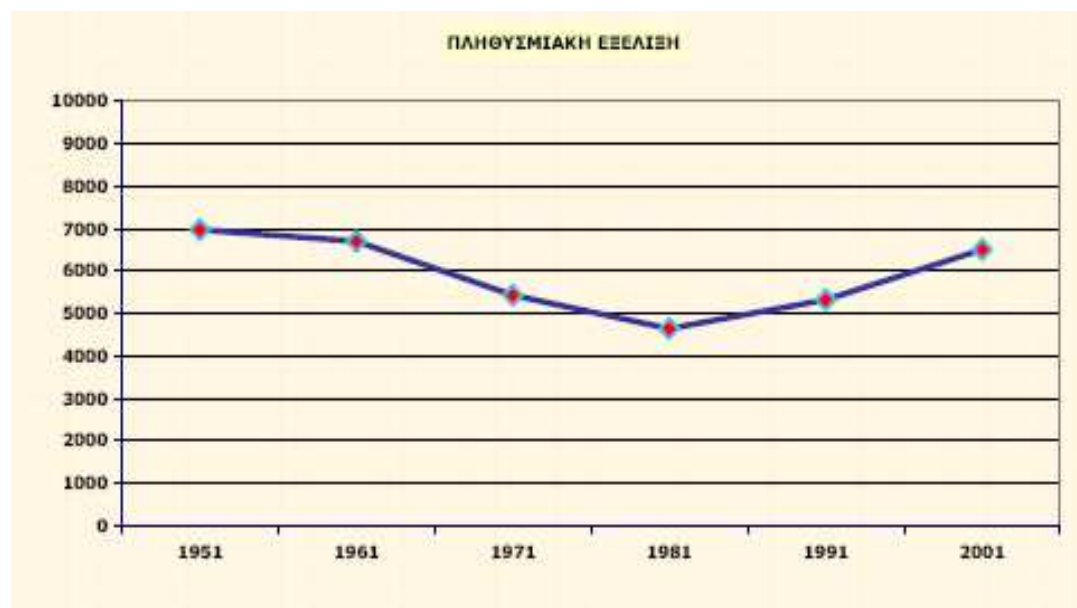
ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ									
	Απερίου	Αρκάσας	Βωλάδας	Μενετών	Μεσοχωρίου	Οθου	Πυλών	Σπόων	Ολύμπου
ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΑΝΑ ΧΩΡΙΟ	Απέρι (470)	Αρκάσα(473)	Βωλάδα (403)	Μενετές (475)	Μεσοχώρι (325)	Οθος (375)	Πυλές (407)	Σπόα (282)	Ολυμπος (409)
	Κατώδιο (0)	Φοινίκι (26)	Λαστος (12)	Αφιάρης (51)	Κάτω Λευκός (81)	Στες(10)	-	Αγ. Νικόλαος (59)	Αυλώνα (16)
	Κυρά Παναγιά (0)	-	-	Κήπος Αφιάρη (120)	Λευκός (28)	-	-	-	Διαφάνι (312)
	Μερτώνας (0)	-	-	Λακκί (77)	-	-	-	-	Τρίστομος (2)
	-	-	-	-	-	-	-	-	Σαρία (22)
	-	-	-	-	-	-	-	-	Αστακίδα (0)
	-	-	-	-	-	-	-	-	Αστακιδόπουλο (0)
	-	-	-	-	-	-	-	-	Διβούνα (0)
	-	-	-	-	-	-	-	-	Χαμηλή (0)
	Σύνολο	470	499	415	723	434	385	407	341

2.3.2 Πληθυσμιακή Εξέλιξη

Το 1912 η Κάρπαθος σύμφωνα με στοιχεία που προέκυψαν από τις απογραφές που διενέργησε η Ιταλική διοίκηση είχε πληθυσμό περίπου τους 10.000 κατοίκους. Μετά από το 1912 και την έναρξη της Ιταλικής κατοχής στο νησί άρχισε να διαφαίνεται μια μεγαλύτερη τάση των κατοίκων για μετανάστευση. Η Μ. Ασία, η Αίγυπτος και η Αθήνα, ήταν οι τρεις μεγαλύτεροι μεταναστευτικοί προορισμοί για τους Καρπάθιους στις αρχές του αιώνα. Κατά την περίοδο του μεσοπολέμου η μεταναστευτική τάση των Καρπάθιων για την Αμερική έγινε εντονότερη, ενώ πολλοί άρχισαν να ανακαλύπτουν και να κατευθύνονται σε χώρες του Νότιου Ημισφαιρίου (Αυστραλία και Νότια Αφρική). Το μεταναστευτικό ρεύμα συνεχίστηκε και μετά τον πόλεμο με μεγαλύτερους ρυθμούς, κυρίως τις δεκαετίες του '60 και '70. Το άμεσο αποτέλεσμα αυτής της πληθυσμιακής μετακίνησης είναι ορατό στην απογραφή του 1971 όπου η Κάρπαθος φάνηκε να έχει 5.433 κατοίκους.

Υπήρξε δηλαδή μια μείωση της τάξης του 18,9% μέσα στην δεκαετία του 1960 η οποία συνεχίστηκε και κατά την διάρκεια της δεκαετίας του '70 με αποτέλεσμα η απογραφή του 1981 να εμφανίζει την Κάρπαθο με ακόμη μικρότερο πληθυσμό 4.649 κατοίκους, μείωση δηλαδή σε σχέση με το 1971 της τάξεως του 14,4%. Αυτός είναι ο μικρότερος πληθυσμιακά αριθμός που έχει καταγραφεί στο νησί. Αξίζει να σημειωθεί ότι, ενώ η Κάρπαθος «αιμορραγούσε» πληθυσμιακά, την ίδια περίοδο η Δωδεκάνησος ως σύνολο παρουσίαζε αύξηση του πληθυσμού της τάξεως του 19,8%. Στη δεκαετία του '80 παρατηρήθηκε μια αντιστροφή στην πτωτική δημογραφική πορεία του νησιού. Η βελτίωση των οικονομικών συνθηκών, η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, λόγω κυρίως της τουριστικής ανάπτυξης, η θέσπιση κινήτρων αποκέντρωσης από την πολιτεία και η αναβάθμιση του βιοτικού επιπέδου, είχαν ως άμεσο αποτέλεσμα των επαναπατρισμό πολλών Καρπαθίων. Έτσι, το 1991 ο πληθυσμός της νήσου ανήλθε στους 5.323 και το 2001 σε 6.511

κατοίκους, παρουσιάζοντας μετά από πολλές δεκαετίες ανοδικές τάσεις σε ποσοστό 14,5% και 22,3 % αντίστοιχα.

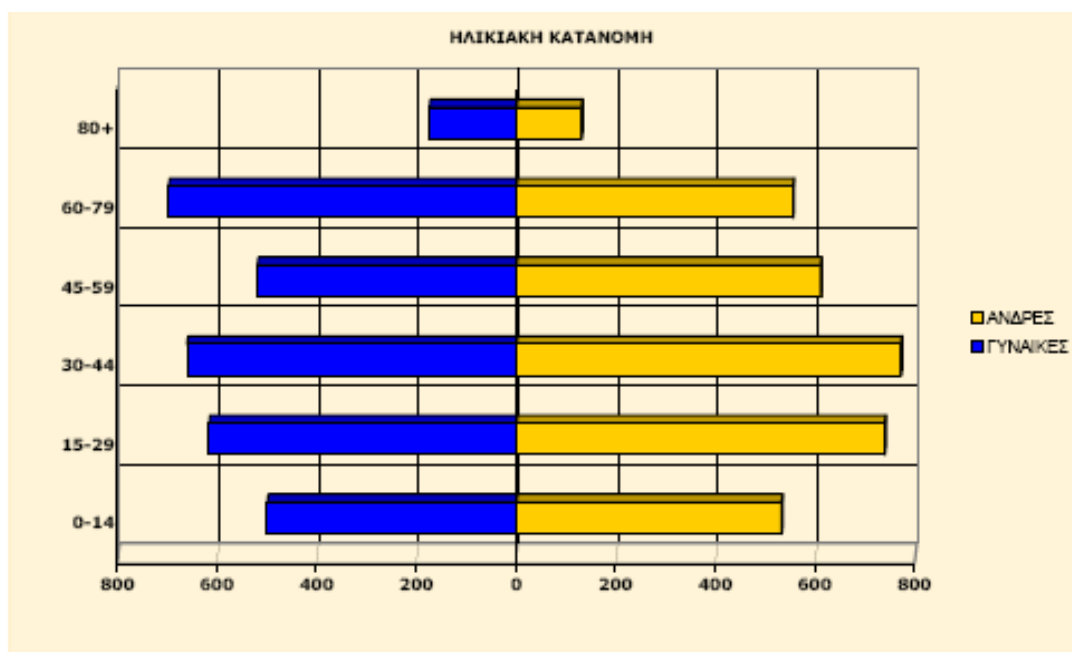

Ως προς τη γεωγραφική κατανομή του πληθυσμού, η πρωτεύουσα συγκεντρώνει 2.077 κατοίκους κατά την απογραφή του 2001 (1.692 κατ. το 1991) που αποτελούν, το 31,90% του συνολικού πληθυσμού του νησιού. Τα Πηγάδια, ακολουθούν σε πληθυσμό η Όλυμπος (761 κατ.), οι Μενετές (723 κατ.), η Αρκάσα (499 κατ.), το Απέρι (469 κατ.) και το Μεσοχώρι με 434 κατ. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο πληθυσμός της πρωτεύουσας ανεβαίνει συνεχώς αυξανόμενος έτσι ώστε, ενώ το 1951 αποτελούσε το 15% περίπου του συνολικού πληθυσμού του νησιού, σήμερα να έχει διπλασιαστεί και να αποτελεί το 32% περίπου.

Συμπερασματικά, συγκρίνοντας τα στοιχεία που προκύπτουν από τις μεταπολεμικές απογραφές και ειδικά μεταξύ αυτών του 1951 και του 2001 διακρίνουμε μια μείωση του συνολικού αριθμού των κατοίκων των χωριών που φθάνει μέχρι και 57,1% στην περίπτωση της Ολύμπου, και κυμαίνεται από 15,6% έως 48,5% για τους υπόλοιπους οικισμούς. Μόνο τα Πηγάδια παρουσιάζουν αύξηση του πληθυσμού που φθάνει το 36% (σε σύγκριση πάντα με την απογραφή του '51) ως αποτέλεσμα της μεταφοράς του κέντρου της εμπορικής και της οικονομικής ζωής του νησιού στην πρωτεύουσα. Εξαιρετικά χαμηλή είναι η πυκνότητα του πληθυσμού 26,65 (κάτ./μτχ.μ.) αν ληφθεί υπ' όψη ότι ο μέσος όρος του νομού είναι 63 (κάτ./μτχ.μ.). Υπολογίζεται δε, πως περίπου 50.000 Καρπάθιοι ζούν εκτός Καρπάθου. Όσον αφορά τη ξηρογραφική κατανομή, ενώ υπάρχει ισορροπία στη φυλετική σύνθεση του πληθυσμού (άντρες 49%, γυναίκες 51%), δεν συνέβαινε το ίδιο και στις ηλικιακές ομάδες. Το 19 % περίπου του πληθυσμού ανήκε στην ηλικιακή ομάδα άνω των 65 ετών, ποσοστό εξαιρετικά μεγαλύτερο από αυτό που αντιστοιχεί στο σύνολο του νομού Δωδεκανήσου (11,5%), καθώς και από αυτό σε εθνικό επίπεδο (13,6%).

Ο παραγωγικός πληθυσμός του νησιού που περιλαμβάνει την ηλικιακή ομάδα από 15 - 64 έτη, αντιστοιχεί σε 4.239 κατοίκους, ποσοστό 65% (58,2%

το 1991), αριθμός κοντίνος με αυτόν που αντιστοιχεί στα συνολικά επίπεδα του νομού (66,4%), αλλά και στο 67,1% που συναντάτε σε εθνικό επίπεδο.

2.3.3 Εκπαίδευση Πληθυσμού

Το επίπεδο εκπαίδευσης σήμερα στην Κάρπαθο δεν διαφέρει από το επίπεδο της Δωδεκανήσου γενικά, αλλά και από το μέσο επίπεδο της περιφέρειας στην Ελλάδα.

- **Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση**

Στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση είναι ενταγμένα 9 νηπιαγωγεία και 11 δημοτικά σχολεία. Σύμφωνα με καταγραφή που έγινε στο σύνολο των σχολείων, τα μισά περίπου διαθέτουν σύγχρονο εξοπλισμό (Η/Υ, video, εκτυπωτές, φωτοτυπικά) είτε για τη διευκόλυνση της διδασκαλίας, είτε για τη διεκπεραίωση εργασιών γραμματείας. Επίσης, το σύνολο των σχολείων διαθέτει αξιόλογες βιβλιοθήκες εκ των οποίων τρεις (Αρκάσα, Όθος, Πυλές) λειτουργούν και ως δανειστικές όχι μόνο για τους μαθητές, αλλά και για το ευρύ κοινό.

- **Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση**

Στα πλαίσια της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης λειτουργούν στην Κάρπαθο ένα Γενικό Λύκειο, ένα ΤΕΕ, και τρία Γυμνάσια. Το ποσοστό επιτυχίας των μαθητών σε ΑΕΙ και ΤΕΙ κρίνεται ιδιαίτερα ικανοποιητικό και κυμαίνεται τα τελευταία χρόνια από 25% έως 35%.

2.3.4 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Οι δυσμενείς δημογραφικές εξελίξεις της Καρπάθου έχουν άμεσο αντίκτυπο με αρνητικές προοπτικές στον τομέα της απασχόλησης. Από το σύνολο των απασχολούμενων της Επαρχίας Καρπάθου, το 85% είναι κάτοικοι της νήσου Καρπάθου, οι υπόλοιποι είναι κάτοικοι της Κάσου. Οι απασχολούμενοι στην Κάρπαθο κατανέμονται κατά τομέα ως εξής :

- Ο Πρωτογενής Τομέας απασχολεί ποσοστό 14%, που δραστηριοποιείται στους κλάδους της γεωργίας, αλιείας, μελισσοκομίας και κυρίως κτηνοτροφίας, χωρίς όμως ιδιαίτερες αξιώσεις όσον αφορά το παραγωγικό αποτέλεσμα.

- Ο Τριτογενής Τομέας απασχολεί το μεγαλύτερο αριθμό ενεργού πληθυσμού του νησιού (759 άτομα), που ως ποσοστό φτάνει το 58%, και αφορά τα μεταποιητικά επαγγέλματα, τον τουρισμό και τον κλάδο των υπηρεσιών.

- Τέλος, ένα 3% δεν δήλωσε κλάδο οικονομικής δραστηριότητας κατά την απογραφή του 2001.

❖ ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Η γεωργική γη καλύπτει το 7% της συνολικής έκτασης του νησιού. Το μεγαλύτερο ποσοστό αυτής της έκτασης το κατέχουν οι δενδρώδεις καλλιέργειες (ελιές, αμπέλια, συκιές, ροδιές, αμυγδαλιές κτλ), ακολουθούν οι αροτραίες (σιτάρι, κριθάρι κτλ) και μετά τα κηπευτικά

❖ ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Στο δευτερογενή τομέα απασχολείται ένα ιδιαίτερα σημαντικό μέρος του οικονομικά ενεργού πληθυσμού του νησιού σε ποσοστό που φθάνει το 25%. Το μεγαλύτερο μέρος αυτού του ποσοστού αφορά εργαζόμενους στον κλάδο των οικοδομικών κατασκευών - έργων (εργολαβικά συνεργεία οικοδομών, αλουμινοσιδηροκατασκευές - επιπλοποιεία - ξυλουργεία). Ένα μικρότερο ποσοστό του δευτερογενούς τομέα ασχολείται με βιοτεχνίες ειδών βιοτικής ανάγκης (αρτοποιεία – ζαχαροπλαστεία - εμφιαλωτήρια). Τέλος, ένα ακόμα μικρότερο ποσοστό ασχολείται με τις παραδοσιακές τέχνες (κατασκευές παραδοσιακών μουσικών οργάνων - κέντημα - υποδηματοποιεία). Ο δευτερογενής τομέας διοχετεύει το μεγαλύτερο μέρος της δραστηριότητάς του προς την κατεύθυνση της υποστήριξης του τουρισμού, που αποτελεί και τον βασικό άξονα οικονομικής ανάπτυξης του νησιού.

❖ ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Η οικονομία της Καρπάθου στηρίζεται και αναπτύσσεται ως επί το πλείστον μέσα από δραστηριότητες του τριτογενούς τομέα. Με βασικό πυλώνα της οικονομικής δραστηριότητας τον τουρισμό και τις υπηρεσίες που τον στηρίζουν ή απορρέουν από αυτόν, η οικονομία του νησιού έχει τη μορφή οικονομίας υπηρεσιών. Οι εργαζόμενοι στον τριτογενή τομέα φτάνουν το 58% του συνόλου των απασχολούμενων, τη στιγμή που ο ίδιος δείκτης στο σύνολο της Δωδεκανήσου φτάνει στο 65,3% και πανελλαδικά το 42,7%. Ο κλάδος των μεταφορών και των επικοινωνιών στην Κάρπαθο δεν είναι ιδιαίτερα ανθηρός σαν οικονομική δραστηριότητα και παρουσιάζεται κατακερματισμένος. Το εμπόριο, όπως και στο σύνολο σχεδόν των νησιών της άγονης γραμμής έχει εποχιακό χαρακτήρα.

2.4 Υπηρεσίες - Έργα Υποδομής

2.4.1 Κρατικός Αερολιμένας Καρπάθου

Ο Κρατικός Αερολιμένας Καρπάθου (IATA: AOK ICAO:LGKP) βρίσκεται στην περιοχή του Αφιάρτη, στη νότια Κάρπαθο, 15 χλμ. νότια της πόλης της Καρπάθου. Ο διάδρομος προσγείωσης-απογείωσης έχει μήκος 2.100 μ., δημιουργήθηκε στην τελική του μορφή το 1986, και είναι από τους μεγαλύτερους στην Ελλάδα έως και τα Βαλκάνια. Ο αερολιμένας λειτουργούσε από το 1970 με ένα μικρό παράρτημα εμβαδού περίπου 100 τ.μ. Το 1993 δημιουργήθηκε κτήριο μεγέθους 800 τ.μ. το οποίο κατεδαφίστηκε το 2005 για να δημιουργηθεί τελικά κτήριο 12.500 τ.μ. Οι νέες κτηριακές εγκαταστάσεις άνοιξαν τις πύλες τους στις 25/07/2009.

Στον αερολιμένα λειτουργεί μετεωρολογικός σταθμός, αστυνομία, εκδοτήριο εισιτηρίων, 10 γραφεία check-in, γραφεία ενοικίασης αυτοκινήτων, duty free, αναψυκτήρια και πρατήριο εφημερίδων καθώς και σταθμός ταξί. Υπάρχει χώρος στάθμευσης αυτοκινήτων και λεωφορείων ενώ ο χώρος στάθμευσης αεροσκαφών χωράει 3 μεγάλα αεροσκάφη, 2 μικρότερα και δύο ελαφρύτερα. Το κτήριο του αερολιμένα έχει προσαρμοστεί στην παραδοσιακή καρπάθικη αρχιτεκτονική και είναι εύκολα προσβάσιμο από άτομα με ειδικές ανάγκες. Ο αερολιμένας συνδέεται με 2 καθημερινές πτήσεις με τη Ρόδο και με 2 καθημερινές με την Αθήνα, πτήσεις που πραγματοποιούν η Olympic Air και η Athens Airways. Τη θερινή περίοδο συνδέεται και με το Ηράκλειο, τη Σητεία Κρήτης και τη Θεσσαλονίκη, ενώ υπάρχει κίνηση και πολλών αεροσκαφών ξένων εταιριών, από και προς, πολλές χώρες της Ευρώπης. Ο αερολιμένας χρησιμοποιείται και από την Πολεμική Αεροπορία. Τα διεθνή δρομολόγια ξεκίνησαν από το Μάιο του 1987.

Κρατικός Καρπάθου		Αερολιμένας	
Γενικά			
IATA	AOK	ICAO	LGKP
Τύπος Αεροδρομίου	Πολιτικό και Στρατιωτικό		
Χειριστής	"Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας"		
Εξυπηρετεί	Κάρπαθος		
Γεωγραφικές Συντεταγμένες	35°25' 17 N 27°08' 45 E		
Διάδρομοι			
Κατεύθυνση	Μήκος		Επιφάνεια
	Πόδια	Μέτρα	
12/30	8.223	2.500	Άσφαλτος
13/31 (Κλειστός)	2.467	750	Άσφαλτος

2.4.1 Μαρίνα

Στην περιοχή Πηγάδια δημιουργήθηκε μια νέα μαρίνα που τον Ιούλιο του 2007 εξοπλίστηκε με δυνατότητα παροχής ηλεκτρικού ρεύματος και νερού για κάθε σκάφος που θα δένει εκεί, τα Πηγάδια είναι το πρώτο και μεγαλύτερο λιμάνι της Καρπάθου. Επηρεάζεται από βορειοανατολικούς-νοτιοανατολικούς ανέμους και αν ρίξετε άγκυρα ο βυθός «κρατάει καλά». Από τα τέσσερα πρατήρια που υπάρχουν στην Κάρπαθο, μόνο το ένα διαθέτει βιτιοφόρο για των ανεφοδιασμό των σκαφών.

2.4.2 Λιμάνι- Λιμεναρχείο

Το μεγαλύτερο λιμάνι του νησιού βρίσκεται στην πρωτεύουσά του, τα Πηγάδια, το οποίο επιτρέπει στο νησί την επικοινωνία του με πολλά νησιά του Αιγαίου και το λιμάνι του Πειραιά, καθώς επίσης και τον ανεφοδιασμό του. Λίγο έξω από το λιμάνι βρίσκεται το λιμεναρχείο Καρπάθου – Κάσου. Επίσης το νησί διαθέτει και ένα δεύτερο και νεότερο λιμάνι στο Βόρειο μέρος του νησιού, στο χωριό Διαφάνι, στο οποίο μπορεί να αράξει μόνο ένα πλοίο.

2.4.3 Κέντρο Υγείας

Στην Κάρπαθο δεν υπάρχει κάποιο νοσοκομείο, αν και έχει δρομολογηθεί η κατασκευή του, αλλά υπάρχει ένα Κέντρο Υγείας που προσφέρει τις πρώτες βοήθειες στους ασθενείς ενώ είναι υπό κατασκευή μια νέα πτέρυγα και πέντε αγροτικά ιατρεία.

2.4.4 Γραφείο ενημέρωσης τουριστών

Αν και υπάρχει ένα γραφείο ενημέρωσης τουριστών στην πρωτεύουσα του νησιού, είναι αρκετά μικρό και δεν μπορεί να καλύψει τις ανάγκες του, καθώς λειτουργεί λίγες ώρες την ημέρα.

3. Τουριστικά Στοιχεία

3.1 Τουριστικοί πόροι

3.1.1 Φυσικοί πόροι

Από άποψη γεωμορφολογίας η Κάρπαθος, μαζί με το νησάκι Σαρία, που της ανήκει γεωπολιτικά, είναι από τα πιο πλούσια Ελληνικά νησιά.

Τα ασβεστολιθικά πετρώματα καθορίζουν το μορφολογικό της χαρακτήρα. Σε μερικές περιοχές αναπτύσσονται πάνω από τους ασβεστόλιθους στρώματα φλύσχη, καθώς και νεώτερα στρώματα γύψου, τραβερτίνου, κρόκαλο - λατυτοπάγων και σύγχρονων αποθέσεων.

Η ποικιλία και η χρωματική μαγεία του φυσικού τοπίου της Καρπάθου είναι μοναδική. Οι εναλλαγές και οι αντιθέσεις είναι τόσο συχνές και απρόσμενες που δεν αφήνουν περιθώρια για μονοτονία και πλήξη. Το ψηλότερο βουνό της Καρπάθου είναι ο Λάστος (1215 μ). που είναι και το ψηλότερο βουνό στα Δωδεκάνησα. Στις βουνοπλαγιές θα δει κανείς απόκρημνες χαράδρες και διακλαδώσεις, χείμαρρους, βαθιές σπηλιές προικισμένες με τη θελκτική πολυχρωμία σταλακτιτών, κοιλάδες καταπράσινες και πηγές με κρυστάλλινα νερά που κελαρύζουν μελωδικά, σκορπίζοντας απλόχερα τη δροσιά τους.

Οι προτεινόμενες πεζοπορικές διαδρομές της περιοχής είναι οι εξής: Σπτόα - Όλυμπος , Όλυμπος - Τοποθεσία Πεί - Όλυμπος (κυκλική διαδρομή) , Όλυμπος - παραλία Φορόκλι , Όλυμπος - Διαφάνι , Όλυμπος - Αυλώνα , Όλυμπος - Κορυφή Προφήτη Ηλία , Όλυμπος - Διάσελο Αγ. Κωνσταντίνου – Διαφάνι, Αυλώνα - όρμος Τριστόμου , Αυλώνα - Αρχαία Βρυκούντα , Αυλώνα - Διαφάνι (Μέσω παραλίας Βανάντας), Διαφάνι – Τρίστομο, Διάσχιση νήσου Σαρίας.

Οι πευκόφυτες πλαγιές των βουνών της Καρπάθου, κατεβαίνουν ως τη θάλασσα και συναντούν τις υπέροχες χρυσαφένιες παραλλήλιες της, όπως η Άφωτη, η Αχάτα, η Πέρα Άμμος, η Κυρά Παναγιά, τα Βοτσαλάκια, η Άπελλα, ο Αργιλοπόταμος, ο Άγιος Μηνάς, τα Παλάτια, η Αρκάσα, το Φοινίκι και η Αμοπή. Οι παραλίες της είναι από τις ομορφότερες της μεσογείου και έχουν πάρει πολλά βραβεία.

Το κλίμα της Καρπάθου είναι καθαρά Μεσογειακό. Κύριο χαρακτηριστικό είναι, κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, οι ενισχυμένοι άνεμοι (Μελτέμια). Για τον λόγο αυτό ονομαζόταν στην αρχαιότητα και Ανεμόεσσα. Η υγρασία, λόγω

της θαλάσσιας επίδρασης, είναι αυξημένη ενώ κατά την χειμερινή περίοδο οι βροχοπτώσεις είναι μειωμένες.

Στην περιοχή Τραχάναμος, κοντά στη θάλασσα, μπορεί να συναντήσει κανείς πολλούς κέδρους. Στο νησί υπάρχουν και εκτεταμένα δάση κωνοφόρων με την τραχεία πεύκη (*Pinus Brutia*) που συναντάται επίσης στην Κρήτη. Στην Κάρπαθο υπάρχουν και πολλά σπάνια και ενδημικά είδη φυτών. Για παράδειγμα υπάρχει το φυτό *Silene Holzmani*, ενδημικό φυτό του Αιγαίου το οποίο και προστατεύεται από τη Συνθήκη της Βέρνης και την Ελληνική Νομοθεσία.

Όπως και πολλά άλλα ελληνικά νησιά έτσι και η Κάρπαθος αποτελεί πέρασμα για αρκετά μεταναστευτικά πουλιά όπως ο Μελισσοφάγος, η Χαλκοκουρούνα, διάφορα είδη χελιδονιών, σταχτάρες, τρυγόνια, τρίγγες, σφυριχτές και διάφορα άλλα. Επίσης, συναντάμε και δύο προστατευόμενα είδη τα οποία είναι ο Μαυροπετρίτης και ο Αιγαίόγλαρος. Ακόμα υπάρχουν πολλές πέρδικες και τις συναντάς σχεδόν σε κάθε βόλτα σου

στα μονοπάτια του νησιού. Τα φίδια που υπάρχουν δεν είναι δηλητηριώδη. Παλαιότερα υπήρχαν δηλητηριώδη φίδια, έχουν όμως εξαφανιστεί. Στις βραχοσπηλιές της Καρπάθου ζει και αναπαράγεται η Μεσογειακή φώκια *Monachus Monachus*.

Το νησιωτικό σύμπλεγμα της Καρπάθου και ιδιαίτερα η Βόρεια Κάρπαθος και η Σαρία, θεωρούνται περιοχές εξαιρετικής σημασίας για την προστασία της Μεσογειακής φώκιας σε εθνικό επίπεδο. Ο συνολικός πληθυσμός του είδους που χρησιμοποιεί την περιοχή εκτιμάται ότι είναι 23 άτομα διαφόρων ηλικιών, εκτός των νεογέννητων.

Η Κάρπαθος, η Σαρία καθώς και η γύρω θαλάσσια περιοχή, ανήκουν στο Δίκτυο NATURA 2000, αφού διαθέτουν ποικιλία οικοτόπων και φιλοξενούν σπάνια είδη σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

3.1.2 Πολιτιστικοί πόροι

Στην Κάρπαθο αξίζει κανείς να επισκεφθεί μια από τις 18 παλαιοχριστιανικές βασιλικές του νησιού, όπως η Αγία Αναστασία στην Αρκάσα ή η Αγία Φωτεινή στην πόλη της Καρπάθου ή τα ερείπια της αρχαίας πόλης της Βρυκούς στα βόρεια του νησιού και τα ερείπια της Αρκεσίας στο Παλαιόκαστρο της Αρκάσας, καθώς και το Κάστρο και η αρχαία ακρόπολη του Απερίου.

Στο Λευκό (30 χλμ απ' την πόλη), υπάρχει η Ρωμαϊκή δεξαμενή και αρχαιολογικά ερείπια. Στην πόλη της Καρπάθου και στην Αρκάσα

υπάρχουν αρχαίοι θαλαμωτοί τάφοι, δείγμα των οποίων υπάρχει στο Αρχαιολογικό Μουσείο της Καρπάθου. Επίσης, υπάρχουν διάσπαρτοι σε ολόκληρο το νησί παραδοσιακοί ανεμόμυλοι και παραδοσιακά κτήρια.

Στην πόλη της Καρπάθου, υπάρχουν δύο κτήρια των Ιταλών: το Λιμεναρχείο και το Επαρχείο, στο οποίο στεγάζεται επίσης σε δύο από τις πτέρυγές τους το Αρχαιολογικό Μουσείο και η Δικαστική Αίθουσα. Σε όλο το νησί υπάρχουν διάσπαρτα κατασκευάσματα των Ιταλών, όπως γεφύρια, υδραγωγεία, πηγές, κτήρια, νεκροταφεία κ.α. Τα μουσεία που υπάρχουν στο νησί είναι το Αρχαιολογικό μουσείο πόλεως Καρπάθου, το Λαογραφικό μουσείο Μενετών, το Αρχαιολογικό μουσείο Αρκάσας, το Αγροτικό μουσείο Πυλών και το Λαογραφικό μουσείο Όθους. Λαογραφική συλλογή με παραδοσιακές φορεσιές υπάρχει στη Βολάδα, ενώ πινακοθήκη-ιστορικό πολιτιστικό κέντρο υπάρχει στο Απέρι.

3.1.3 Πολιτιστική παράδοση

Η Κάρπαθος, αν και μικρό νησί, διαθέτει πολύ μεγάλο και πλούσιο λαϊκό πολιτισμό και διατηρεί ακόμα με μεγάλη προσήλωση τις παραδόσεις της και τα ήθη και έθιμα της. Στην γεωγραφική της θέση (μακριά από την κεντρική Ελλάδα) και στη γνήσια και καθαρή Ελληνική ψυχή του Καρπάθιου, οφείλεται η προσήλωση αυτή. Πολλοί Έλληνες και ξένοι ασχολήθηκαν με την Κάρπαθο και άφθονο λαογραφικό

υλικό έχει δημοσιευθεί σε βιβλία, περιοδικά και εφημερίδες, αλλά και πάρα πολύ βρίσκεται αδημοσίευτο σε χέρια ερευνητών.

Λόγω του μεγάλου λαογραφικού της πλούτου, η Κάρπαθος θεωρείται από τους σημαντικότερους "αιμοδοτές" της Ελληνικής Λαογραφίας. Ανεκτίμητης αξίας θησαυροί για την Κάρπαθο είναι τα λαογραφικά έργα των Μανωλακάκη, Μιχαηλίδη Νουάρου, Γεωργίου, Αλεξιάδη. Το μεγαλύτερο μέρος από το λαογραφικό υλικό τους διατηρείται ακόμα από τους όπου γης Καρπάθιους. Είναι αξιοπρόσεκτο με πόση ευλάβεια όχι μόνο οι μόνιμα διαμένοντες αλλά και οι Καρπάθιοι της διασποράς διατηρούν την φιλολογική αλλά και την εθιμική λαογραφία της Καρπάθου.

Ο Καρπάθικος Γάμος

Όσο κι αν μειώθηκαν οι ημέρες διάρκειας του (σήμερα διαρκεί 2-3 από 8 που ήταν παλιότερα), έχει ιδιαίτερη θέση στα έθιμα της Καρπάθου από τα "σιάσματα" ως τους αρραβώνες, την στεφάνωση και την δεύτερη μέρα (αντίγαμο).

Οι Γίλλες

Γίνεται την Κυριακή της Ορθοδοξίας στο χωριό Απέρι και είναι αφιερωμένες στα παιδιά που γεννήθηκαν και σ' όσους παντρεύτηκαν τον προηγούμενο χρόνο. Την μέρα αυτή φτιάχνεται η γύλλα. Ένα ψωμί μεγάλο στολισμένο με καρύδια και αμύγδαλα.

Το έθιμο των Εφτά

Το έθιμο των εφτά ημερών από την γέννηση του παιδιού. Το έθιμο έχει τις ρίζες του στην εορτή των Αμφιδρομίων της Αρχαίας Αθήνας. Μοίρες ξεντείνουν το νεογέννητο, ενώ σερβίρεται η αλευρέα - ένα είδος γλυκού με ζύμη, βούτυρο και μέλι.

Πάσχα στην Όλυμπο

Τις πρώτες ημέρες της Μεγάλης Εβδομάδας, οι γυναίκες βάζουν τα πασχαλινά αυγά και ανάβουν τους λιθόχτιστους φούρνους που βρίσκονται διάσπαρτοι στις γειτονίες του χωριού, για να ψήσουν σταυροκούλουρα και λαμπροκούλουρα, που προσφέρονται σε κάθε σπίτι από την Ανάσταση και για σαράντα μέρες μέχρι την Ανάληψη. Και κάθε βράδυ παρακολουθούν τον εσπερινό που πραγματοποιείται στην κεντρική εκκλησία του χωριού, την Κοίμηση της Θεοτόκου, με τις τοιχογραφίες από την εποχή της τουρκοκρατίας και το εξαιρετικό ξυλόγλυπτο τέμπλο. Στην εκκλησία, οι γυναίκες μπαίνουν

από την πίσω πόρτα, την πόρτα του «γυναικίτη».

η Μεγάλη Παρασκευή, μαυροφορεμένες όλες τους, στολίζουν τον Επιτάφιο, για να ακολουθήσει έπειτα μία από τις πιο συγκλονιστικές στιγμές που μπορεί να ζήσει κανείς την ημέρα του μεγάλου πένθους της Ορθοδοξίας. Οι γυναίκες τοποθετούν στο στολισμένο με όλα τα λουλούδια και τα χρώματα της άνοιξης ξύλινο κιβούρι τις φωτογραφίες των προσώπων που έφυγαν εκείνη τη χρονιά και καρφισώνουν μαζί τους μαντινάδες αφιερωμένες στη μνήμη τους. Ο Επιτάφιος μπαίνει στην εκκλησία κι εκείνες βγάζουν τις μαντίλες τους, λύνουν τα μαλλιά τους και θρηνούν για τον Χριστό και τους εκλιπόντες αγαπημένους τους. Τα μάτια όλων δακρύζουν. Ντόπιων και επισκεπτών. Ελλήνων και ξένων. Η υπόλοιπη ημέρα περνά βουβά, μέχρι να φτάσει το βράδυ. Η περιφορά του Επιταφίου γίνεται απ' άκρη σ' άκρη στο χωριό, ως τις ψηλότερες γειτονίες του, με στάσεις -για να διαβαστούν ονόματα πεθαμένων- μπροστά από κάθε σπίτι που κατοικείται και είναι ανοιχτό.

Το Μεγάλο Σάββατο το κλίμα αλλάζει. Είναι η ημέρα που ετοιμάζεται το λαμπριάτικο οφτό. Το γεύμα δηλαδή της επομένης, που δεν είναι άλλο από κατσικάκι ή αρνί με γέμιση, που έχει σαν κύριο συστατικό της το ρύζι. Το οφτό θέλει ώρες πολλές για να γίνει, γι' αυτό και σιγοψήνεται ήδη από το Σάββατο στους ξυλόφουρνους του χωριού. Το βράδυ, η Ανάσταση γιορτάζεται με ιδιαίτερη λαμπρότητα και την Κυριακή του Πάσχα ολόκληρη η Όλυμπος πλημμυρίζει χαρά και δονείται από τις λύρες, τις τσαμπούνες και τα λαούτα, από τα τραγούδια και τους χορούς. Μετά τη δεύτερη Ανάσταση, πολλοί μαζεύονται στη μεγάλη πλατεία του χωριού, στις ταβέρνες και στα καφενεία, και αρχίζουν τα όργανα και οι μαντινάδες. Οι τελευταίες αναφέρονται αρχικά στην Ανάσταση, ενώ σιγά-σιγά αλλάζουν χαρακτήρα και το περιεχόμενό τους διαμορφώνεται από την καθημερινότητα και την

επικαιρότητα. Σε αυτά τα γλέντια συμμετέχουν μόνο άντρες, ενώ οι γυναίκες του χωριού παρακολουθούν με προσοχή και από απόσταση.

Η πιο σημαντική ημέρα για την Όλυμπο, όμως, δεν έχει φτάσει ακόμα. Τη Δευτέρα του Πάσχα (ή Λαμπρή Δευτέρα) οι γυναίκες τρέχουν για άλλη μία φορά στους συνοικιακούς φούρνους, για να φουρνίσουν τις τούρτες (πασχαλινές πίτες με μυζήθρα και μπαχαρικά), κι έπειτα πάνε στο νεκροταφείο για να ασπρίσουν και να στολίσουν με λουλούδια τους τάφους. Και τη Λαμπρή Τρίτη η καμπάνα σημαίνει στις 9 το πρωί. Οι Ολυμπίτες στολίζουν τις εικόνες της εκκλησίας με χρωματιστές μαντίλες και τις κουβαλάνε στα χέρια, οδεύοντας προς το νεκροταφείο. Είναι η ημέρα που αναγγέλλουν το νέο της Ανάστασης στους νεκρούς και σε όλους τους τάφους γίνεται τρισάγιο. Η περιφορά των εικόνων όμως περνάει και απ' όλα τα ξωκλήσια του χωριού και τις βρύσες. Για την ορεινή Όλυμπο, το νερό έχει ιδιαίτερη αξία. Πραγματοποιείται άλλωστε και δέηση για βροχή.

Το έθιμο των Αποκριών

Τις απόκριες ένα από τα έθιμα που λαμβάνει χώρα στα χωριά του νησιού είναι το έθιμο των καμουζέλων κατά το οποίο οι άντρες ντύνονται με τα παραδοσιακά γυναικεία ρούχα και με φουστανέλες και μαζί με δύο ζευγάρια που υποδύονται οι μεν τους ηλικιωμένους και οι δε τον γιατρό και τη γυναίκα του, με συνοδεία παραδοσιακών οργάνων επισκέπτονται όλα τα σπίτια του χωριού στα οποία χορεύουν. Κατά τη διάρκεια του χορού ο γέρος προσποιείται ότι χάνει την ισορροπία του και πέφτει κάτω ενώ η γυναίκα του τον μοιρολογάει και ο γιατρός με την σύζυγο του με την σειρά τους αναλαμβάνουν να τον συνεφέρουν με μια ένεση. Στη συνέχεια ο γέρος γίνεται καλά και ο χορός συνεχίζεται με κεράσματα από μέρος των οικοδεσποτών του εκάστοτε σπιτιού και φεύγοντας τους δίνουν λαμπριάτικα αυγά.

Γιορτή Κρασιού στην Λάστο

Δημοτικό Διαμέρισμα Βωλάδος. Στο οροπέδιο της συγκεκριμένης περιοχής, συγκεντρώνεται πλήθος κόσμου για να γευτούν δωρεάν το "κρασί του Αδάμ" όπως αποκαλούν το κρασί που οι ίδιοι φτιάχνουν στα πατητήρια τους (Παραδοσιακά Οινοποιία) και να μεθύσουν από την μαγική ηχώ της λύρας και του λαούτου. Επίσης γιορτή του κρασιού υπάρχει

και σε άλλες περιοχές στις οποίες ονομάζεται διαφορετικά, όπως το "Ικάντο" στις Μενετές, το "Μαναέλλι", και ο "Κατσούνας" στο Μεσοχώρι και το Απέρι, των "Εικονισμάτων" στην Όλυμπο και τόσα άλλα.

Εκδηλώσεις Ολύμπου

Η Όλυμπος, λόγω της γεωγραφικής απομόνωσης της, παρουσιάζει μεγάλες πολιτιστικές ιδιαιτερότητες σε σχέση με τα λεγόμενα «Κάτω Χωριά», από τα οποία διαφοροποιείται ως προς την οικονομική και κοινωνική εξέλιξη. Έτσι, στην Όλυμπο έχουν διατηρηθεί ιδιότυπα έθιμα, το αρχαϊκό γλωσσικό ιδίωμα και η παραδοσιακή φορεσιά, την οποία φορούν ακόμη και σήμερα οι ηλικιωμένες (και όχι μόνο) γυναίκες του χωριού.

Η Όλυμπος είναι επίσης γνωστή για τη μεγάλη μουσική της παράδοση και τα περίφημα γλέντια. Με την ευκαιρία γεγονότων όπως πανηγύρια, γάμοι και ονομαστικές γιορτές, οι κάτοικοι γλεντούν με τους ντόπιους σκοπούς της αχλαδόσχημης δωδεκανησιακής λύρας, της τσαμπούνας και του λαούτου. Οι «γλεντιστές» προσαρμόζουν διαφορετικά κάθε φορά αυτοσχέδια δίστιχα σε ιαμβικό δεκαπεντασύλλαβο στίχο, τις μαντινάδες, με θέματα παρμένα από την αφορμή του γλεντιού (π.χ. ευχές στους μελλονύμφους), την καθημερινότητα και την επικαιρότητα. Συχνά αποκτούν διαλογική μορφή που προσδίδει στο γλέντι ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Στο γλέντι συμμετέχουν μόνο οι άνδρες, ενώ οι γυναίκες παρακολουθούν από απόσταση. Τα πιο σημαντικά πανηγύρια στην Όλυμπο γίνονται το Δεκαπενταύγουστο, όταν γιορτάζει η εκκλησία της «Κοίμησης της Θεοτόκου», διάρκειας τριών ημερών, και στις 29 Αυγούστου του Αϊ-Γιάννη στη Βρουκούντα, όταν οι κάτοικοι του οικισμού αλλά και άλλοι Καρπάθιοι μεταβαίνουν στο εντυπωσιακό σπήλαιο με το ναό και διανυκτερεύουν στην ύπαιθρο.

Παραδοσιακά Εδέσματα

- ✓ Μακαρούνες (είδος ζυμαρικού)
- ✓ Κολοκυθοπούλια (κολοκυθοανθούς)
- ✓ Σκάρσι (ψάρια) Γιαχνί
- ✓ Οφτό (βυζάντι - γεμιστό αρνί με ρύζι στον ξυλόφουρνο)
- ✓ Λαχανόπιτες (τρίγωνες χορτόπιτες)

Καρπάθικα Γλυκά

- ✓ Καρπάθικος Μπακλαβάς
- ✓ Τρίγωνα
- ✓ Σισαμόμελι
- ✓ Τούρτες ή Μυζηθρόπιτες
- ✓ Πουγκιά
- ✓ Πασχαλινοί Πούλοι
- ✓ Ξεροτήγανα

Καρπάθικα Προϊόντα

- ✓ Μανούλι (τυρί)
- ✓ Μένουλα Παστή
- ✓ Μέλι
- ✓ Λάδι
- ✓ Ψιλοκούλουρο
- ✓ Κρεμμυδοκουλούρα
- ✓ Ψάρι "Καρπάθιος ή Σκάρος", (υπάρχει μόνο στο Καρπάθιο πέλαγος)

Μουσική Παράδοση

Δημοτικά τραγούδια και αυτοσχέδιες της στιγμής μαντινάδες, παροιμίες, αινίγματα, παραμύθια, μύθοι, παραδόσεις, ευχές, κατάρες και όρκοι είναι στα στόματα και στις καθημερινές συζητήσεις των Καρπάθιων νέων και γέρων, αντρών και γυναικών. Ξεχωριστή θέση έχει βέβαια το καθιστό Καρπάθικο γλέντι, το οποίο δίνει την ευκαιρία να ζωντανεύουν τα δημοτικά τραγούδια της Καρπάθου, αλλά και παρουσιάζεται το ποιητικό ταλέντο του Καρπάθιου, με τις μαντινάδες της στιγμής, που εκφράζουν τον πόνο και τη χαρά τους, ανάλογα με την περίπτωση.

Τέτοιου είδους γλέντια που συμμετέχουν πάντα τα τοπικά μουσικά όργανα (τσαμπούνα, λύρα, λαούτο, βιολί) παρακολουθεί κανείς σε πανηγύρια σε κοινωνικές εκδηλώσεις (βαφτίσεις, γάμους, ονομαστικές εορτές) μετά από τα πλούσια τραπέζια (τάβλα) με παραδοσιακά φαγητά, που παρατίθεται για όλους τους προσκαλεσμένους. Στις ίδιες εκδηλώσεις απολαμβάνει και τους τοπικούς

χορούς στους οποίους καταλήγουν τα καλά γλέντια. Μερικοί από τους χορούς αυτούς είναι ο Σιγανός, ο Γονατιστός, ο Πάνω χορός, η Σούστα, ο Φουμιστός (μόνο στο γάμο), ο Ζερβός, τα Κεφαλλονίτικα, ο Αντιπατητής, ο Αρκηστής. Από αυτούς οι πέντε πρώτοι χορεύονται συχνότερα. Κυρίως ο Πάνω χορός και η Σούστα. Πολλά έθιμα πρωτότυπα, που έχουν τις ρίζες τους στην αρχαιότητα διασώζονται ακόμη στην Κάρπαθο και οι Καρπάθιοι αισθάνονται ιδιαίτερα υπερήφανοι κάθε φορά που συμμετέχουν σ' αυτά.

3.2 Τουριστική προσφορά-τουριστικό προϊόν

3.2.1 Τουριστικά καταλύματα

Χαρακτηριστική είναι η έλλειψη μεγάλων ξενοδοχειακών μονάδων, μια και δεν υπάρχουν μονάδες Α΄ κατηγορίας και τα ξενοδοχεία Β΄ κατηγορίας αποτελούν μόλις το 13% του συνολικού αριθμού των κλινών στο νησί. Πάνω από το μισό των επισκεπτών καταλύει σε ενοικιαζόμενα δωράκια κα στα λεγόμενα self catering.

Konstantinos palace

Το Konstantinos Palace βρίσκεται στην πρωτεύουσα της Καρπάθου, Πηγάδια. Το ξενοδοχείο διαθέτει εστιατόριο και lounge μπαρ. Οι ψυχαγωγικές ευκολίες περιλαμβάνουν εξωτερική πισίνα, πισίνα για παιδιά, μπανιέρα σπα, σάουνα και γυμναστήριο. Οι ευκολίες του σπα περιλαμβάνουν χώρους μασάζ, περιποίησης και κομμωτήριο. Η στάθμευση για τους επισκέπτες είναι δωρεάν. Οι επιπλέον ευκολίες του ξενοδοχείου περιλαμβάνουν ασφαλή στάθμευση.

Το ξενοδοχείο διαθέτει 131 δωμάτια και 8 σουίτες, ενώ τα καταλύματα έχουν θέα στο πέλαγος. Διατίθεται γρήγορη πρόσβαση στο ίντερνετ. Οι τηλεοράσεις με επίπεδη οθόνη διαθέτουν δορυφορικά κανάλια. Περιλαμβάνονται επίσης μίνι μπαρ και κλιματισμός.

Alimounda Mare

Το Alimounda Mare βρίσκεται στην πόλη της Καρπάθου και συνδέεται με το αεροδρόμιο. Στον ψυχαγωγικό τομέα περιλαμβάνονται πισίνα για παιδιά, ένα ανοιχτό γήπεδο τένις, μπανιέρα σπα, σάουνα και γυμναστήριο.

Το πλήρως εξοπλισμένο σπα του ξενοδοχείου διαθέτει χώρους μασάζ και περιποίησης, θεραπείες περιποίησης προσώπου και υπηρεσίες καλλωπισμού. Υπάρχει ασύρματη πρόσβαση στο ίντερνετ (επιπλέον χρέωση) σε κοινόχρηστους χώρους.

Το ξενοδοχείο διαθέτει χώρο εκδηλώσεων 3121 τετραγωνικά μέτρα, ο οποίος προσφέρει ένα συνεδριακό κέντρο και συνεδριακούς χώρους - χώρους συναντήσεων. Το μπαρ δίπλα στην πισίνα είναι ανοιχτό για ποτό. Η δωρεάν στάθμευση για τους επισκέπτες είναι περιορισμένη και είναι διαθέσιμη με βάση τη χρονική προτεραιότητα. Οι επιπλέον ευκολίες του ξενοδοχείου περιλαμβάνουν πολύγλωσσο προσωπικό, κατάσταση δώρων/περίπτερο με εφημερίδες και ανταλλακτήριο συναλλάγματος.

Τα 244 κλιματιζόμενα δωμάτια στο Alimounda Mare διαθέτουν χρηματοκιβώτια. Τα μπαλκόνια προσφέρουν θέα σε παραλία, θάλασσα ή βουνό. Τα κρεβάτια διαθέτουν πουπουλένια παπλώματα. Τα μπάνια διαθέτουν μπανιέρες, μπουρνούζια, παντόφλες και δωρεάν καλλυντικά. Διατίθεται ασύρματη πρόσβαση στο ίντερνετ με επιπλέον χρέωση και οι τηλεοράσεις LCD διαθέτουν δορυφορικά κανάλια. Τα δωμάτια περιλαμβάνουν επίσης κουρτίνες συσκότισης και δώρα καλωσορίσματος.

Helios Hotel

Ακριβώς δίπλα στην υπέροχη παραλία της Αμμοπής, μόλις 7 χιλιόμετρα από την πρωτεύουσα της Καρπάθου (Πηγάδια) και 10 χιλιόμετρα από το αεροδρόμιο, το Ξενοδοχείο Ήλιος είναι η ιδανική επιλογή για όσους θέλουν να συνδυάσουν την απaráμιλλη θέα στο γαλάζιο του Αιγαίου με την δροσερή αύρα της Καρπάθου. Το πρόσφατα ανακατασκευασμένο και ανακαινισμένο ξενοδοχείο και εκ νέου διακοσμημένο σε ένα πολύ κομψό και παραδοσιακό στιλ, σε συνδυασμό με ένα καλά διατηρημένο

κήπο και τις υψηλής ποιότητας ανέσεις, αποτελεί μοναδική επιλογή για διακοπές.

Στο κεντρικό κτίριο μπορείτε να βρείτε την ρεσεψιόν, το λόμπι του ξενοδοχείου το οποίο είναι επιπλωμένο και διακοσμημένα σε παραδοσιακό

τοπικό στυλ με χαρακτηριστικά της Καρπάθου, παράλληλα το μπαρ του ξενοδοχείου (ανοιχτή βεράντα), με ανέσεις όπως δορυφορική τηλεόραση και ασύρματη πρόσβαση στο internet.

Οι επισκέπτες μπορούν να επιλέξουν μεταξύ 51 δωματίων και 1 διαμέρισμα. Τα δωμάτια συμπεριλαμβάνουν παροχές όπως μπάνιο, mini bar, ψυγείο και άλλα πολλά.

Finiki View Hotel Apartments

Το Finiki View Hotel Apartments βρίσκεται στην πόλη της Καρπάθου. Το Finiki View Hotel Apartments διαθέτει εστιατόριο, μπαρ δίπλα στην πισίνα και lounge μπαρ. Η υπηρεσία δωματίου είναι διαθέσιμη 24 ώρες το 24ωρο. Οι ψυχαγωγικές ευκολίες περιλαμβάνουν εξωτερική πισίνα. Υπάρχει ασύρματη πρόσβαση στο ίντερντ σε κοινόχρηστους χώρους. Η στάθμευση για τους επισκέπτες είναι δωρεάν. Οι επιπλέον ευκολίες του

ξενοδοχείου περιλαμβάνουν παντοπωλείο.

Τα 22 κλιματιζόμενα δωμάτια στο Finiki View Hotel Apartments διαθέτουν μίνι μπαρ. Όλα τα καταλύματα διαθέτουν μπαλκόνια. Σε αυτό το ξενοδοχείο, 3 αστέρων, τα καταλύματα περιλαμβάνουν κουζίνες με ψυγεία και εξοπλισμό για μαγείρεμα. Όλα τα δωμάτια είναι μη καπνιζόντων.

Balaskas Hotel

Το Balaskas Hotel βρίσκεται στο χωριό Διαφάνι και διαθέτει βοήθεια σχετικά με ξεναγήσεις/εισιτήρια, κήπο και κλιματισμό σε κοινόχρηστους χώρους. Το lounge μπαρ είναι ανοιχτό για ποτά. Η υπηρεσία δωματίου είναι διαθέσιμη συγκεκριμένες ώρες. Η στάθμευση για τους επισκέπτες είναι δωρεάν.

Τα 19 κλιματιζόμενα δωμάτια στο Balaskas Hotel διαθέτουν σίδερα/σιδερώστρες. Σε αυτό το ξενοδοχείο, 2 αστέρων, τα καταλύματα περιλαμβάνουν κουζίνες με ψυγεία και καφετιέρες-τσαγιέρες.

Blue Horizon Studios

Το Blue Horizon Studios βρίσκεται στην πόλη της Καρπάθου. Διαθέτει εστιατόριο και η στάθμευση για τους επισκέπτες είναι δωρεάν.

Οι επιπλέον ευκολίες του ξενοδοχείου περιλαμβάνουν βοήθεια σχετικά με ξεναγήσεις, εισιτήρια και κήπο. Τα 8 κλιματιζόμενα δωμάτια στο Blue Horizon Studios διαθέτουν καφετιέρες - τσαγιέρες και χρηματοκιβώτια. Όλα τα καταλύματα διαθέτουν μπαλκόνια. Σε αυτό το ξενοδοχείο, 1 αστέρων, τα

καταλύματα περιλαμβάνουν κουζίνες με εξοπλισμό για μαγείρεμα. Διατίθεται πρόσβαση στο ίντερνετ μέσω τηλεφώνου.

ANEMOESSA Studios

Στο όμορφο νησί της Καρπάθου και κοντά στις μαγευτικές παραλίες της Αμμοπής, βρίσκεται το Anemoessa studios. Διαθέτει 22 studios και 2 διαμερίσματα. Όλα κατάλληλα εξοπλισμένα με κλιματισμό, τηλεόραση, internet, μεγάλα μπαλκόνια με θέα στη θάλασσα καθώς επίσης και άνετο πάρκινγκ. Επίσης μπορείτε να απολαύσετε το

ποτό ή τον καφέ σας στο lounge μπαρ του ξενοδοχείου.

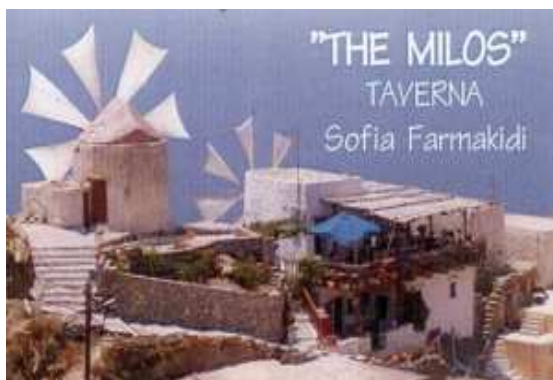
3.2.2 Χώροι Εστίασης

Κουτούκι

Η παραδοσιακή ταβέρνα το Κουτούκι βρίσκεται στο πανέμορφο λιμανάκι στο Φοινίκη της Καρπάθου. Απολαύστε τοπική κουζίνα και παραδοσιακά γλυκά σ' ένα ήσυχο και φιλικό περιβάλλον. Θα απολαύσετε το φαγητό σας βλέποντας την υπέροχη θέα που διαθέτει προς την θάλασσα.

MILOS

Η ταβέρνα "THE MILOS" η οποία βρίσκεται στο γραφικό χωριό της Ολύμπου προσφέρει παραδοσιακή κουζίνα, άμεση εξυπηρέτηση και μαγευτική θέα. Μπορείτε να απολαύσετε το φαγητό σας κάτω από τους μύλους και παράλληλα να βλέπετε το απέραντο γαλάζιο.

3.2.3 Αγορά

Στην Κεντρική Αγορά της Καρπάθου μπορεί κανείς να βρεί σε αφθονία πολλά τοπικά και παραδοσιακά προϊόντα, όπως χειροποίητα ζυμαρικά, χαρακτηριστικά αυτών οι Μακαρούνες, παραδοσιακά τυριά, τοπικό μέλι, γλυκίσματα αλλά και αφεψήματα από τα βουνά του νησιού. Πολλά επίσης είναι τα μαγαζιά τα οποία εμπορεύονται χειροποίητα διακοσμητικά (souvenir).

3.2.4 Διασκέδαση

Αρκετά επίσης είναι και τα νυχτερινά κέντρα διασκέδασης, όπως τα nightclub και τα bar, τα περισσότερα από τα οποία βρίσκονται στην πρωτεύουσα του νησιού αλλά και στα περίχωρα.

3.2.5 Αθλητικές εγκαταστάσεις

KARPATHOS DIVING SCHOOL

Από το 2007 λειτουργεί στο πανέμορφο ακριτικό νησί της Καρπάθου, καταδυτικό κέντρο - σχολή. Βρίσκεται στην πόλη της Καρπάθου, τα Πηγάδια. Παρέχει ολοκαίνουριο σύγχρονο εξοπλισμό, μοντέρνες εγκαταστάσεις και άρτια εκπαιδευμένο προσωπικό με μεγάλη εμπειρία. Σκοπός είναι να προσφέρει στους λάτρεις αυτού του υπέροχου σπορ την δυνατότητα να εξερευνήσουν τον υπέροχο υποβρύχιο κόσμο της Καρπάθου, αλλά και να

παράσχει την κατάλληλη, επαγγελματική και υπεύθυνη εκπαίδευση σε όλους εκείνους που θέλουν να γίνουν αυτοδύτες ανεξάρτητα από το φύλλο, την ηλικία, την εθνικότητα και οποιαδήποτε άλλη διαφορετικότητα. Οι περιοχές που θα πραγματοποιούνται οι συνοδευόμενες καταδύσεις ή η εκπαίδευση, επιλέχθηκαν με γνώμονα την ασφάλεια και την ευχαρίστηση.

Γήπεδα γκολφ

Ύστερα από αίτημα που είχαν διατυπώσει Ολλανδοί επιχειρηματίες στο Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού, υλοποιήθηκε η κατασκευή γηπέδου γκολφ, η οποία είχε προταθεί τα προηγούμενα χρόνια στην περιοχή του Μεσοχωρίου.

Γήπεδα πέντε επί πέντε

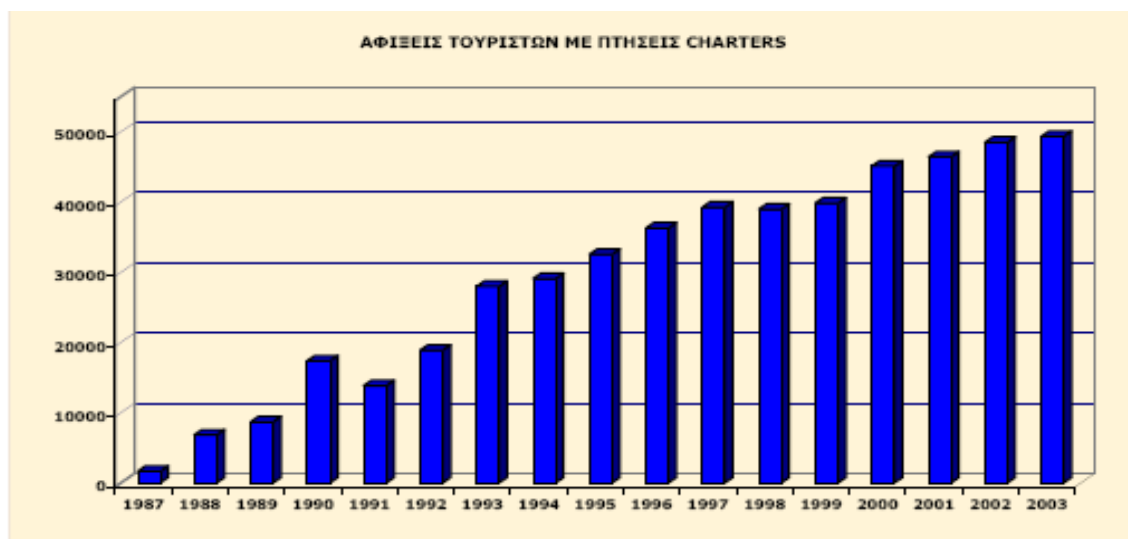
Στην Κάρπαθο υπάρχουν επτά γηπεδάκια 5 επί 5 και τρία άλλα μεγαλύτερα γήπεδα ποδοσφαίρου τα οποία καλύπτουν τις ανάγκες των αθλουμένων. Στα γήπεδα μπορούν να αθληθούν όλοι όσοι το επιθυμούν ελεύθερα.

3.3 Τουριστική ζήτηση

Τουρισμός

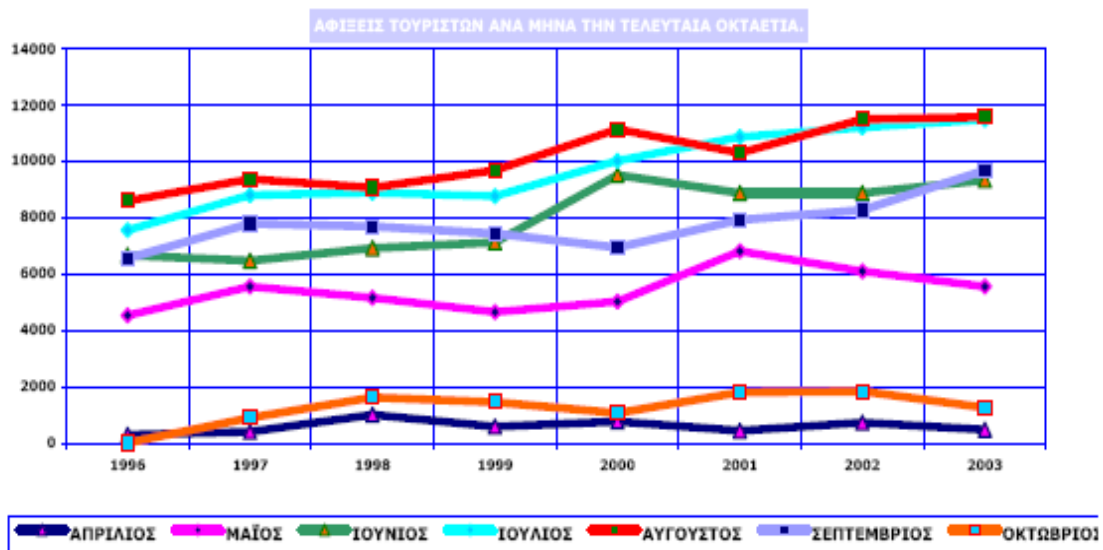
Στις αρχές της δεκαετίας του '80 αρχίζει η Τουριστική αφύπνιση της Καρπάθου. Παρατηρείται μια αλματώδης αύξηση στις αφίξεις και διανυκτερεύσεις και έκτοτε την τελευταία δεκαετία υπάρχει μια σταθερή τάση αύξησης των αφίξεων - διανυκτερεύσεων με εξαίρεση τα έτη 1989, 1991 και 1994. Στη δεκαετία 1986 - 1996 συνολικά σημειώθηκε αύξηση κατά 850% στις αφίξεις τουριστών και 1.027% στις διανυκτερεύσεις.

Η αύξηση δεν ήταν τυχαία. Στηρίχτηκε στα πολλά έργα υποδομής που εκτελέστηκαν στο νησί και είχαν σαν αποτέλεσμα να βελτιώσουν κατά πολύ το επίπεδο διαβίωσης στο νησί.

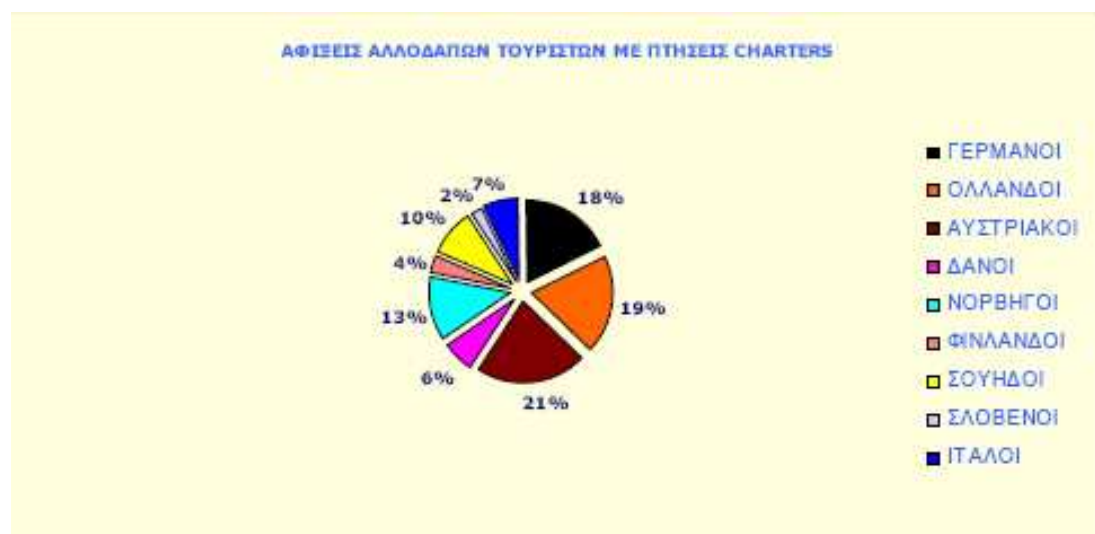

Κατά τη διάρκεια της 10ετίας του '80 δημιουργήθηκε το μεγαλύτερο μέρος - περίπου 70% - των ξενοδοχειακών μονάδων στην Κάρπαθο. Οι 374 κλίνες το 1986 έγιναν 3.369 κλίνες το 1996, σημειώνοντας συνολική αύξηση κατά 900%.

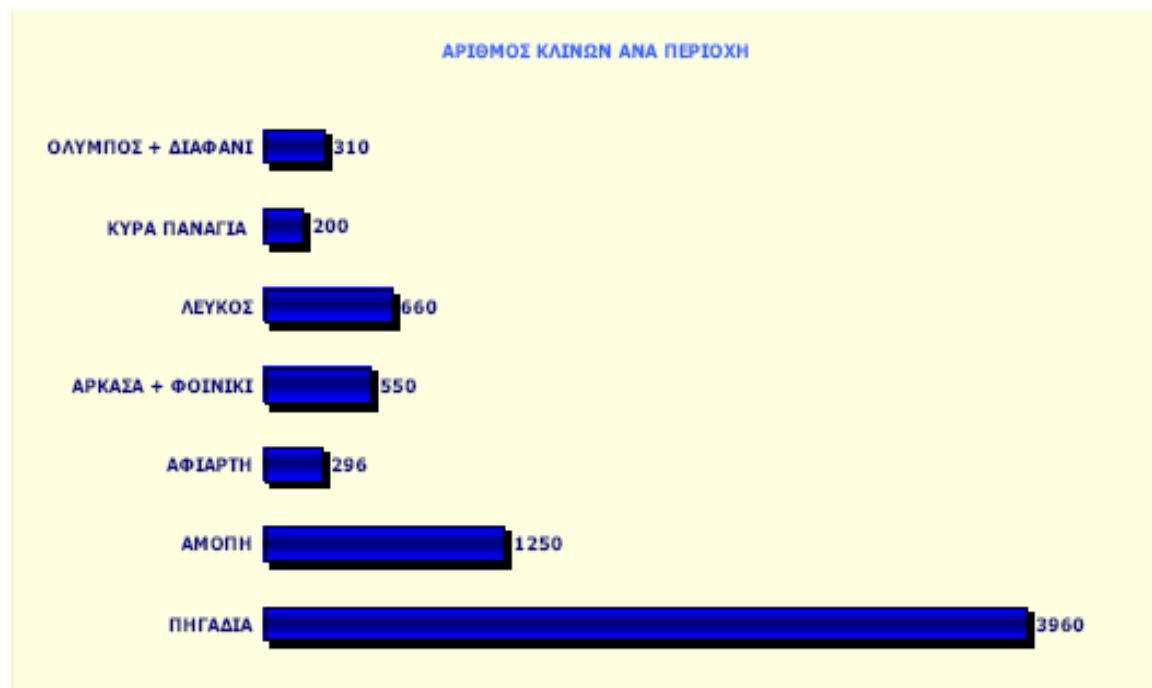
Ο Αύγουστος ήταν πάντα ο μήνας αιχμής για την τουριστική κίνηση της Καρπάθου, αν και τα τρία τελευταία χρόνια ο Ιούλιος κυμαίνεται στα ίδια περίπου επίπεδα. Όπως φαίνεται στο παρακάτω γράφημα, οι μόνοι μήνες που παρουσιάζουν συνεχή ανοδική τάση στις αφίξεις τουριστών από το 2000 και έπειτα είναι ο Ιούλιος και ο Σεπτέμβριος, ενώ σχετική πτώση εμφανίζεται στους μήνες που ανοίγει (Απρίλιος) και κλείνει (Οκτώβριος) η τουριστική περίοδος, γεγονός ενδεικτικό της τάσης για συρρίκνωση της τουριστικής περιόδου.

Από το εξωτερικό, χώρες της κεντρικής Ευρώπης είναι ο κυρίως χώρος προσέλευσης των επισκεπτών στο νησί. Ακολουθούν οι Σκανδιναβικές χώρες και αίσθηση προκαλεί η έλλειψη παρουσίας Βρετανών που παραδοσιακά αποτελούν σημαντικότερη τουριστική αγορά τόσο για τον νομό, όσο και για ολόκληρη την επικράτεια.

Από τις περίπου 7.300 κλίνες του νησιού, άνω του 50% βρίσκεται συγκεντρωμένο στην πρωτεύουσα του νησιού. Σημαντικός είναι και ο αριθμός των κλινών που συναντάται στην Αμοπή (17%) και στην δυτική πλευρά του νησιού στο Λευκό (9%).

Χαρακτηριστική είναι η κίνηση των επιβατών που σημειώθηκε το έτος 2010 η οποία απεικονίζεται στον παρακάτω πίνακα:

ΜΗΝΑΣ	ΟΑ Athens	ΑΦΙΞ	ΑΝΑΧ	CHART	ΑΦΙΞ	ΑΝΑΧ	ΣΤΡΑΤ.	ΑΦΙΞ	ΑΝΑΧ	Ι.Χ.	ΑΦΙΞ	ΑΝΑΧ
Ιαν-10	89	1586	1690				7	70	70			
Φεβ-10	72	1355	1383				7	72	72	2	2	
Μαρ-10	85	2005	1710				8	80	80			
Απρ-10	119	2027	2163	2	236	39	8	80	80	2	3	5
Μαϊ-10	120	2366	2272	25	4346	2330	7	70	70	4	3	7
Ιουν-10	123	2572	2266	68	9433	8467	7	70	70	10	4	12
Ιουλ-10	127	4260	3263	85	12129	10983	9	90	90	2		5
Αυγ-10	134	4012	4586	98	14354	14914	7	70	70	5	3	8
Σεπ-10	125	2627	3646	70	8847	10590	7	70	70	7	2	2
Νοε-10												
Δεκ-10												
ΣΥΝΟΛΟ	994	22810	22979	348	49345	47323	67	672	672	32	17	39

ΠΤΗΣΕΙΣ ΑΕΡΟΣΚΑΦΩΝ	1441
ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΑΕΡΟΣΚΑΦΩΝ	2882
ΑΦΙΧΘΕΝΤΕΣ ΕΠΙΒΑΤΕΣ	72844
ΑΝΑΧΩΡΟΥΝΤΕΣ ΕΠΙΒΑΤΕΣ	71013
ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΕΠΙΒΑΤΩΝ	143857

4.Στρατηγικό σχέδιο τουριστικής ανάπτυξης περιοχής

4.1 Προβλήματα και δυνατότητες ανάπτυξης σύμφωνα με φορείς και κατοίκους

4.1.1 Μετακινήσεις από και προς την Κάρπαθο

Τα αεροπορικά και τα ακτοπλοϊκά δρομολόγια δεν επαρκούν για τις μετακινήσεις των κατοίκων και των τουριστών καθώς δεν υπερβαίνουν τα δύο την εβδομάδα του χειμερινούς μήνες και τα τρία τους θερινούς.

4.1.2 Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη

Ο σημαντικός αυτός τομέας της υγείας καλύπτεται από το Κέντρο Υγείας το οποίο βρίσκεται στην περιοχή Πηγάδια. Ήδη λειτουργούν κάποιες πτέρυγες οι οποίες είναι επανδρωμένες με ιατρικό προσωπικό και ιατροφαρμακευτικό εξοπλισμό για την εξυπηρέτηση των ασθενών. Σημαντική είναι και η επέκταση του κτιρίου τον τελευταίο χρόνο καθώς επίσης και η προσπάθεια ανάπτυξης συστημάτων τηλεϊατρικής για την παροχή ιατρικών συμβουλών από μεγάλα νοσοκομειακά συγκροτήματα της χώρας.

4.1.3 Επισιτιστικές επιχειρήσεις

Σύμφωνα με τους ιδιοκτήτες αυτών των επιχειρήσεων τα τελευταία πέντε χρόνια έχει μειωθεί κατά πολύ η κίνηση των καταστημάτων τους και λόγω της οικονομικής κρίσης καθώς επίσης και της αλματώδους ανάπτυξης του Self Catering, το οποίο προωθούν οι μεσαίες και μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες.

4.1.4 Ύδρευση

Η τροφοδοσία του νερού του νησιού γίνεται κατ' αποκλειστικότητα από γεωτρήσεις. Οι γεωτρήσεις αυτές βρίσκονται στα παράλια της Καρπάθου και σύμφωνα με εκτεταμένες μελέτες της υπηρεσίας ύδρευσης λόγω της χρόνιας άντλησης έχει προκληθεί εισροή του θαλασσινού νερού στον υδροφόρο ορίζοντα με αποτέλεσμα την σημαντική αύξηση των χλωριόντων. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα το νερό να μην είναι πλέον πόσιμο και οι κάτοικοι καθώς και οι επισκέπτες κυρίως της πρωτεύουσας να καταφεύγουν στην αγορά εμφιαλωμένου νερού.

Ένα άλλο επίσης πρόβλημα είναι ότι οι γεωτρήσεις δουλεύουν ακατάπαυστα όλο το χρόνο και τους θερινούς μήνες παρουσιάζουν σημαντική πτώση της στάθμης έχοντας ως επακόλουθο τη μείωση της παροχής. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα η ποσότητα του νερού να μην επαρκεί να καλύψει τις ανάγκες υδροδότησης του νησιού.

4.1.5 Αποχετευτικό Δίκτυο

Λόγω των συνεχών βροχοπτώσεων τους χειμερινούς μήνες, της μη καλής κατασκευής καθώς επίσης και της ανεπαρκούς υποδομής, παρατηρείται συχνά η υπερχείλιση των φρεατίων. Επίσης συχνό είναι και το φαινόμενο της δυσσομίας από την υπερχείλιση των λημμάτων με την αύξηση της θερμοκρασίας κυρίως τους θερινούς μήνες.

4.1.6 Κατασκευή Οδικού Δικτύου

Τα τελευταία δέκα χρόνια παρατηρείται σημαντική βελτίωση στο οδικό δίκτυο της Καρπάθου αφού το μεγαλύτερο μέρος του έχει διαπλατυνθεί και ασφαλτοστρωθεί, κάτι που έχει βοηθήσει σημαντικά στις μετακινήσεις των κατοίκων και των επισκεπτών του νησιού. Παρόλα αυτά όμως υπάρχουν ακόμη περιοχές στο Βόρειο μέρος του νησιού όπου το δίκτυο είναι ακόμα υπό κατασκευή.

4.2 Εναλλακτικά σενάρια ανάπτυξης του τουρισμού στην περιοχή

Ως κυρίαρχες κατευθύνσεις σημειώνουμε δύο βασικούς τύπους εναλλακτικού τουρισμού : α) τον κοινωνικό – πολιτιστικό εναλλακτικό τουρισμό που περιλαμβάνει τον αγροτουρισμό, εφ' όσον ένα μεγάλο μέρος της τουριστικής εμπειρίας στηρίζεται στο πολιτιστικό περιβάλλον, μέσα στο οποίο λειτουργούν τα αγροκτήματα, β) τον οικοτουρισμό που περιλαμβάνει ένα τύπο τουρισμού με λιγότερο κοινωνικό-πολιτιστικό προσανατολισμό αλλά περισσότερο φυσικό, αφού στηρίζεται στους φυσικούς πόρους ως στοιχεία υποκίνησης.

Ο τουρισμός μπορεί αναμφίβολα να αποτελέσει έναν από τους βασικότερους τομείς με προτεραιότητα για δράση. Η επιλογή της όποιας πολιτικής τουριστικής ανάπτυξης ακολουθηθεί για το νησί, θα πρέπει να είναι απόρροια συντονισμού και κινητοποιήσεως τόσο τοπικών όσο εθνικών και υπερεθνικών παραγόντων, και θα πρέπει να εξαρτάται απόλυτα από τον τύπο του συστήματος (φυσικά, κοινωνικό-οικονομικά, πολιτιστικά χαρακτηριστικά) του νησιού.

Η παρούσα ανάλυση στοχεύει σε μια ιδεολογική τοποθέτηση του τουριστικού φαινομένου η οποία δεν απέχει από το κοινωνικό, οικονομικό και αναπτυξιακό γίνεσθαι της περιοχής, και είναι πλήρως απαγκιστρωμένη από την θεωρία της άγριας ανάπτυξης που έχει ως μοναδικό στόχο την απεριόριστη οικονομική ανάπτυξη. Και επιπλέον στην απόλυτη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων φορέων : με το ίδιο ενδιαφέρον και την ίδια ευθύνη κάτοικοι, τουρίστες, επισκέπτες, τοπικές τουριστικές επιχειρήσεις, τουριστικοί πράκτορες, κρατικοί και τοπικοί φορείς άσκησης τουριστικής πολιτικής, ανεξάρτητα αν κάθε μια από τις κατηγορίες αυτές έχουν διαφορετικούς στόχους η προοπτικές σχετικά με την ανάγκη, το βαθμό, το εύρος και τα μέσα προστασίας του περιβάλλοντος, για τη στήριξη του τουρισμού.

5. Σχέδιο αειφόρου τουριστικής ανάπτυξης περιοχής

5.1 Ισόρροπη ανάπτυξη

Η Ισόρροπη ανάπτυξη ορίζεται σαν αειφόρος ανάπτυξη όπου ο άνθρωπος ζει σε πλήρη αρμονία με το φυσικό του περιβάλλον και αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι του.

Το μοντέλο της ισόρροπης ανάπτυξης δεν έχει εφαρμοσθεί μέχρι σήμερα σε κανένα σημείο της γης. Θεωρείται ότι πρέπει να εφαρμοσθεί αρχικά σε μικρή κλίμακα, προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα και η βιωσιμότητα του σε μια μικρογραφία κοινωνίας.

Βασική προϋπόθεση της ισόρροπης ανάπτυξης είναι ότι κάθε ενέργεια που πραγματοποιείται δεν επηρεάζει το μέλλον των επόμενων γενεών.

5.1.1 Αρχές Ισορροπης ανάπτυξης

Σύμφωνα με τις αρχές της ισορροπης ανάπτυξης οι δραστηριότητες του ανθρώπου είναι τέτοιες ώστε:

- Να μην υπερεκμεταλλεύεται τους φυσικούς πόρους και να μην επεμβαίνει δραστικά στο φυσικό περιβάλλον.
- Η κοινωνία να ζει αυτόνομα πράγμα που συνεπάγεται πως ότι παράγεται καταναλώνεται.
- Οι αρχές της δικαιοσύνης, της ισότητας και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων προβάλλονται μέσα από όλες τις δραστηριότητες της κοινωνίας αυτής.

5.2 Προτεινόμενο σχέδιο ανάπτυξης

5.2.1 Ενέργειες ενίσχυσης οικολογικού τουρισμού

i. Πρόγραμμα υιοθεσίας κόλπων

Ο στόχος της συγκεκριμένης ενέργειας είναι η ανάπτυξη με σεβασμό στη φύση και το περιβάλλον. Για το λόγο αυτό πρέπει να υλοποιηθεί ένα ευρύτερο πρόγραμμα υιοθεσίας κόλπων του νησιού με σκοπό τη συγκέντρωση οικονομικών πόρων οι όποιοι θα επενδυθούν στις προτεινόμενες δράσεις πράσινης ανάπτυξης αλλά και την ανάπτυξη και συντήρηση των συγκεκριμένων περιβαλλοντικών ιδιαιτεροτήτων του νησιού.

Επίσης θα πρέπει να γίνει μια συντονισμένη προσπάθεια αξιοποίησης των κόλπων για extreme sports και ειδικότερα αιτείται η δημιουργία δρόμων ή μονοπατιών προς τους κόλπους αυτούς, στους οποίους μπορούν να αναπτυχθούν δραστηριότητες όπως: scuba diving και surfing.

ii. Εταιρία οικολογικού τουρισμού και outdoor δραστηριοτήτων

Στόχος είναι η απόκτηση ταυτότητας μέσω της ανάπτυξης του οικοτουρισμού, της υγιούς ψυχαγωγίας και η αύξηση της διάρκειας της τουριστικής περιόδου. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί αφού η μορφολογία της περιοχής είναι ιδανική για την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού και δραστηριοτήτων. Ο Δήμος θα έχει τη δυνατότητα να δημιουργήσει μια δημοτική επιχείρηση σκηνοποιεί θα εργάζονται άρτια εκπαιδευμένοι κάτοικοι του νησιού σε outdoor δραστηριότητες. Η επιχείρηση αυτή θα μπορεί να παρέχει στους επισκέπτες του νησιού εναλλακτικές μορφές δραστηριοτήτων όπως:

- Δραστηριότητες με βάση το βουνό όπου θα μπορούν να κάνουν ποδηλασία, ορεινή πεζοπορία και αναρρίχηση.
- Δραστηριότητες με βάση τη θάλασσα όπου θα έχουν τη δυνατότητα να κάνουν wind surfing, καταδύσεις και άλλα.
- Οικολογικές περιηγήσεις και επισκέψεις σε ιστορικά αξιοθέατα του νησιού όπως οι εκκλησίες, τα μοναστήρια και τα σπήλαια.

iii. Παρατηρητήριο παρακολούθησης πτηνών

Περισσότερα από 150 είδη πουλιών ταξιδεύουν πάνω από την Κάρπαθο. Ο αριθμός τους είναι μεγάλος για το μέγεθος του νησιού, με αποτέλεσμα να θεωρείται σημαντικό στοιχείο του περιβάλλοντος του που θα έλκει κάθε χρόνο πολλούς επισκέπτες για να τα παρατηρήσουν. Ενδιαφέρονται ειδή που θα συναντήσουν είναι ο θαλασσοκόκορας, ο Μαυροπετρίτης, ο Σπιζαετός και άλλα. Ο στόχος της συγκεκριμένης ενέργειας είναι να δημιουργηθούν οι κατάλληλες συνθήκες για μια δραστηριότητα που θα μπορεί να προσελκύει ανθρώπους που ενδιαφέρονται να παρακολουθήσουν τα αγρία πτηνά του νησιού. Με αυτόν τον τρόπο θα μπορέσουμε να έχουμε μια επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου.

iv. Δημιουργία ετήσιων θεσμών και εκδηλώσεων

Ο στόχος της ενέργειας είναι ενίσχυση της εικόνας και ταυτότητας του νησιού και η ταύτιση του με τη βιώσιμη ανάπτυξη μέσω της δημιουργίας αντιστοιχών θεσμών και εκδηλώσεων όπως ετησίου συνέδριου αναφορικά με τη βιώσιμη ανάπτυξη, παζάρι με τοπικά γλυκά και βότανα και τα λοιπά.

Θα πρέπει να ενισχυθεί η διοργάνωση του πανηγυριού της Παναγίας, της Όλυμπου αφού έχει τη μεγαλύτερη απήχηση στους κατοίκους του νησιού.

Τέλος θα πρέπει να αξιοποιηθεί ο σύλλογος της Καρπάθου ώστε να προχωρήσει σε μια σειρά πολιτιστικών εκδηλώσεων που θα γίνουν στα Πηγάδια και θα σχετίζονται αποκλειστικά με τον πολιτισμό της, την καλλιέργεια της και τα πάντα με τη βοήθεια των υπολοίπων πολιτιστικών συλλόγων όπως :

- συνάντηση χορευτικών συγκροτημάτων από όλους τους πολιτιστικούς συλλόγους,
- αναβίωση των εθίμων του νησιού και
- διοργάνωση ανοιχτού συνέδριου όλων των πολιτιστικών φορέων του νησιού.

v. Οικολογικό Χωριό Παραθεριστικών Κατοικιών

Ο στόχος είναι η ταυτότητα του τουριστικού προϊόντος με σεβασμό στη φύση και τον άνθρωπο. Για το λόγο αυτό τα βιομηχανικά υλικά, καθώς και το τσιμέντο απουσιάζουν από την κατασκευή αφού τα κτίρια θα χτιστούν βάσει της βιοκλιματικής αρχιτεκτονικής. Οι ενεργειακές ανάγκες του οικολογικού χωριού θα καλύπτονται με τη χρήση γεωθερμικής ενέργειας αλλά και άλλων ανανεώσιμων μορφών ενέργειας. Και τέλος θα γίνει χρήση συστημάτων επεξεργασίας λυμάτων και ανακύκλωσης και ολοκληρωμένη διαχείριση απορριμμάτων.

5.2.2 Ενέργειες ενίσχυσης συγκοινωνίας

i. Εταιρεία Αστικών συγκοινωνιών

Στόχος είναι η ανάπτυξη της πράσινης ταυτότητας του νησιού ,για το λόγο αυτό η αγόρευση της χρήσης ενεργότερων οχημάτων θα πρέπει να συνδυαστεί με την ανάπτυξη κάνοντας χρήση αμαξών, ηλεκτρικών αυτοκίνητων και ηλεκτρικών μοτοποδήλατων αλλά και με την αναβάθμιση των υπάρχοντων υποδομών με την κατασκευή των απαραίτητων αμαξοστάσιων, χώρων στάθμευσης και σταθμών μετεπιβίβασης ,ώστε να διασφαλιστεί η λειτουργικότητα των μέσων.

5.2.3 Ενέργειες Ενίσχυσης Πράσινης Ανάπτυξης

i. Μονάδα Αξιοποίησης Ηλιακής Ενέργειας

Η ηλιακή ενέργεια αποτελεί μια ήπια, φιλική προς το περιβάλλον, ανανεώσιμη πηγή ενέργειας έχοντας μηδενικά κατάλοιπα και απόβλητα. Έχει ευέλικτες εφαρμογές που μπορούν να παράγουν ενέργεια ανάλογη με τις ανάγκες του επί τόπου πληθυσμού, καταργώντας την ανάγκη για τεράστιες μονάδες παραγωγής ενέργειας (καταρχήν για την ύπαιθρο) αλλά και για μεταφορά της ενέργειας σε μεγάλες αποστάσεις. Και τέλος η αξιοποίηση της ηλιακής ενέργειας συμβάλει στην ενεργειακή αυτονομία του νησιού, στην μείωση κατανάλωσης συμβατικών καυσίμων και συνεπώς στη μείωση της ρύπανσης του περιβάλλοντος από τα αέρια του θερμοκηπίου και εν κατακλείδι στην οικονομική ανάπτυξη του νησιού.

Ο Δήμος θα έχει την δυνατότητα να δημιουργήσει μια δημοτική εταιρεία, που θα μπορεί να εκμεταλλεύεται το έργο και να επωφελείται από την μηνιαία χρέωση που θα γίνεται στο καταναλωτικό κοινό. Η επένδυση αυτή θα φέρει άμεσα νέες θέσεις εργασίας και η χρηματοδότηση του θα είναι μάλλον μια εύκολη υπόθεση, καθώς ανήκει στην πρωτοβουλίες της σημερινής κυβέρνησης για την λεγόμενη «πράσινη» ανάπτυξη.

ii. Μονάδα ανακύκλωσης σκουπιδιών

Η ενέργεια αυτή έχει σαν στόχο την ανάπτυξη με σεβασμό στη φύση και το περιβάλλον. Ο κεντρικός άξονας του προτεινόμενου μοντέλου είναι η επαναχρησιμοποίηση -κομματοποίηση και ανακύκλωση των απορριμμάτων αντί άλλων επικίνδυνων τεχνολογιών και μεθόδων διαχείρισης όπως η ταφή και η καύση. Θα δημιουργηθεί στα πλαίσια αυτής της ενέργειας μια πρότυπη μονάδα ολοκληρωμένης διαχείρισης στερεών αστικών απορριμμάτων η οποία θα στηρίζεται σε τεχνολογία αιχμής που διασφαλίζει τη βιώσιμη επεξεργασία όχι μόνο αποδιαλεγμένων υλικών αλλά και σύμμεικτων, κατευθείαν από τον σκουπιδοτενεκέ του σπιτιού. Με την ανάπτυξη μιας μονάδας ανακύκλωσης των απορριμμάτων επιτυγχάνουμε την εξοικονόμηση ενέργειας και πρώτων υλών, την μείωση του όγκου των σκουπιδιών, την αποφυγή παραγωγής υλικών συσκευασίας και την επαναχρησιμοποίησή τους.

iii. Μελέτη Αξιοποίησης και ικανοποίησης της ενεργειακής ζήτησης της Καρπάθου από ήπιες μορφές ενέργειας

Η Κάρπαθος αποτελεί ένα ιδανικό από περιβαλλοντικής άποψης μέρος, καθώς συγκεντρώνει όλα εκείνα τα χαρακτηριστικά ενός λειτουργικού οικοσυστήματος. Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να αναφερθεί πως η Κάρπαθος ξεχωρίζει τόσο βάσει του αιολικού όσο και βάσει του φωτοβολταϊκού της δυναμικού. Συμπερασματικά, για τους δύο προαναφερόμενους λόγους κρίνεται σκόπιμη η επιλογή της Καρπάθου ως ενός πεδίου πιλοτικής εφαρμογής ενός συστήματος ικανοποίησης της ενεργειακής ζήτησης κατά το μέγιστο δυνατό βαθμό από ήπιες μορφές ενέργειας.

Για το λόγο αυτό θα χρειαστεί να πραγματοποιηθεί μια μελέτη, με στόχο τη μεγιστοποίηση του βαθμού αξιοποίησης και ικανοποίησης της ενεργειακής ζήτησης του νησιού από ήπιες μορφές ενέργειας. Η πιλοτική εφαρμογή σε επόμενο στάδιο των ευρημάτων της μελέτης θα επιτρέψει τον έλεγχο των πραγματικών δυνατοτήτων εκμετάλλευσης των συγκεκριμένων πηγών ενέργειας και την επέκταση της χρήσης τους σε ευρύτερη κλίμακα, ώστε να ικανοποιηθεί και η δέσμευση της Ελλάδας πανευρωπαϊκή Επιτροπή για κάλυψη του 20% της συνολικής ενέργειας που καταναλώνεται από ήπιες μορφές. Η εν λόγω μελέτη θα περιλαμβάνει:

- Τη μελέτη του υπάρχοντος συστήματος (προφίλ ενεργειακής κατανάλωσης, μέγιστη εγκατεστημένη ισχύς)
- Μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων
- Αξιολόγηση εναλλακτικών τρόπων ικανοποίησης της ζήτησης (υδροηλεκτρικά, φωτοβολταϊκά, ανεμογεννήτριες, βιομάζα κτλ.)
- Μελέτη ποιότητας και διαθεσιμότητας της παροχής ενέργειας
- Καθορισμός τεχνικών υποδομών προς εγκατάσταση, καθώς και τύπου και είδους απαιτούμενου εξοπλισμού
- Χρηματοοικονομική μελέτη - ανάλυση κόστους των σεναρίων που θα προκύψουν
- Μελέτη κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων στην ευρύτερη περιοχή

5.2.4 Ενέργειες Ενίσχυσης Τοπικής Οικονομίας με στόχευση στην Πράσινη Ανάπτυξη

i. Ανάπτυξη γεωργικών – κτηνοτροφικών – αλιευτικών ενεργειών

Στόχος της συγκεκριμένης ενέργειας είναι η διασύνδεση της τοπικής παραγωγής με την «πράσινη» ταυτότητα, η εικόνα του τουριστικού προϊόντος του νησιού, αλλά και η ανάδειξη της επιχειρηματικότητας. Η στροφή προς την βιολογική παραγωγή αγροτικών και κτηνοτροφικών προϊόντων, και σε δεύτερη φάση στην μεταποίηση αυτών, θα έχει καθοριστικό ρόλο στην ανάδειξη της «πράσινης» ταυτότητας του νησιού. Για την λειτουργία του Κέντρου μεταποίησης βιολογικών Γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων θα πραγματοποιηθούν οι ακόλουθες γεωργικές-κτηνοτροφικές ενέργειες:

• Κατασκευή Βιολογικών Θερμοκηπίων

Το έδαφος της Καρπάθου είναι ως επί το πλείστον πετρώδες, ημιορεινό και ορεινό. Εξαίρεση αποτελούν μικρές εύφορες κοιλάδες στην ενδοχώρα του νησιού όπου εκεί, αναπτύσσονται οι περισσότερες γεωργικές καλλιέργειες. Εκμεταλλευόμενοι τις εναλλακτικές πηγές ενέργειας οι εκτάσεις αυτές μπορούν να γίνουν πιο αποδοτικές και παραγωγικές. Για το λόγο αυτό, θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν χιλιάδες στρέμματα γης στα οποία θα κατασκευαστούν βιολογικά θερμοκήπια προκειμένου να παραχθούν βιολογικά προϊόντα καθ' όλη την διάρκεια του έτους.

Για την παραγωγή των προϊόντων θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί μια νέα τεχνολογία, η αεροπορία, όπου τα προϊόντα αναπτύσσονται ταχύτατα στον αέρα, χωρίς χρήση του εδάφους ή οποιουδήποτε άλλου υποστρώματος έχοντας παράλληλα τις μικρότερες απαιτήσεις σε νερό, θρεπτικά στοιχεία και κατανάλωση ενέργειας. Επίσης θεωρείται μια οικολογικά ασφαλής μέθοδος και φιλική προς το περιβάλλον για την παραγωγή φυσικών και υγιεινών προϊόντων.

• Καλλιέργεια Ελαιόδεντρων

Στην Κάρπαθο αξιοσημείωτη σε έκταση είναι η κατά τόπους παρουσία σε καλή βλαστική κατάσταση οργανωμένων ελαιώνων. Εκτιμάται ότι η συνολική έκταση Ελαιόδεντρων είναι αρκετά στρέμματα όπου την καλλιέργεια τους έχουν αναλάβει κάτοικοι του νησιού. Με την αξιοποίηση των εναλλακτικών πηγών ενέργειας θα μπορέσουν να γίνουν πιο παραγωγικές προκειμένου να παράγουν εξαιρετικής ποιότητας ελαιόλαδο.

• **Ανάπτυξη μελισσοκομίας**

Στην Κάρπαθο παρατηρείται αύξηση της παραγωγής μελιού, εκτιμάται ότι στο νησί υπάρχουν 500 κυψέλες όπου οι παραγωγοί παράγουν βιολογικό μέλι χωρίς όμως να υπάρχει επίσημη πιστοποίηση. Για το λόγο αυτό θα πρέπει να διατεθούν επιπλέον κυψέλες και θα πρέπει να πραγματοποιηθούν όλες οι απαραίτητες ενέργειες ώστε να διασφαλιστεί η ποιότητα του.

• **Ανάπτυξη Αλιείας**

Ο θαλάσσιος κόσμος γύρω από το νησί της Καρπάθου είναι πολύ πλούσιος. Οι επισκέπτες του βυθού της θα συναντήσουν πολλά είδη ψαριών. Λόγω του θαλάσσιου πλούτου και με στόχο την ενίσχυση της οικονομίας του νησιού θα επικεντρώσουμε το ενδιαφέρον μας στην αλίευση των μενουλών, για το λόγο αυτό θα πρέπει να διατεθούν αλιευτικά σκάφη στους ψαράδες του νησιού προκειμένου να αυξηθεί η αλίευση τους και στη συνέχεια κάνοντας χρήση όλων των απαραίτητων διαδικασιών επεξεργασίας τους να τις παστώνουμε.

• **Ενίσχυση καλλιέργειας βοτάνων**

Σήμερα, η Κάρπαθος έχει μια εκτενή σειρά περίπου 250 είδη άγριων και καλλιεργημένων βοτάνων και θεραπευτικών φυτών όπως (θυμάρι, ρίγανη φασκόμηλο, βασιλικός, δεντρολίβανο, μαντζουράνα κα). Για το λόγο αυτό λοιπόν θα πρέπει να διατεθούν αρκετά στρέμματα στα οποία θα καλλιεργηθούν αρωματικά και φαρμακευτικά βότανα κάνοντας χρήση των εναλλακτικών πηγών ενέργειας προκειμένου να ενισχύσουμε την υπάρχουσα παραγωγή βοτάνων αλλά και την παραγωγή αρωμάτων.

ii. Κέντρο μεταποίησης βιολογικών Γεωργικών - Κτηνοτροφικών & αλιευτικών προϊόντων

Για την μεταποίηση των βιολογικών γεωργικών, κτηνοτροφικών και αλιευτικών προϊόντων που θα παραχθούν, θα πρέπει να λειτουργήσει ένα κέντρο μεταποίησης βιολογικών Γεωργικών και Κτηνοτροφικών προϊόντων σε ένα χώρο αρκετών στρεμμάτων.

iii. Κέντρο παραγωγής αναμνηστικών δώρων

Ο στόχος μέσω αυτής της ενέργειας είναι η πώληση της «ταυτότητας» και της «εικόνας» του νησιού. Αυτό θα επιτευχθεί με την αξιοποίηση του Μουσείου της Καρπάθου ως κέντρο δημιουργίας αναμνηστικών δώρων με σκοπό την ανάμνηση της επίσκεψής τους από το νησί της Καρπάθου. Τα αναμνηστικά θα έχουν σαφή αναφορά στην ιστορία, την παράδοση και την πολιτιστική κληρονομιά του τόπου και θα συνδέονται με άμεσο τρόπο με τα χαρακτηριστικά του νησιού ως «το νησί της βιώσιμης ανάπτυξης» που

θέλουμε να αναδείξουμε. Στα πλαίσια της ενέργειας αυτής θα πρέπει να δημιουργηθεί ένα κέντρο στο οποίο θα κατασκευάζονται αναμνηστικά δώρα από γυναίκες του νησιού κάνοντας χρήση ανακυκλώσιμων υλικών και οικολογικών τεχνοτροπιών.

5.2.5 Ενέργειες που στοχεύουν στο Τοπικό Ανθρώπινο Δυναμικό

i. Δημιουργία οργανισμού ενσωμάτωσης των δραστηριοτήτων των κατοίκων στις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης

Ο στόχος της ενέργειας αυτής είναι η ενσωμάτωση των αρχών της «πράσινης» ανάπτυξης στην καθημερινότητα. Πιο συγκεκριμένα :Στην εμφάνιση των κατοικιών, στην σήμανση των δρόμων και των οδών με τη χρήση «φιλικών» στο περιβάλλον υλικών. Στον τρόπο παροχής των υπηρεσιών, ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας και στην ευαισθητοποίηση αναφορικά με την βιώσιμη ανάπτυξη. Παρακολούθηση της καθημερινότητας των κατοίκων από μια ομάδα επιστημόνων για την προτροπή τους στις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης και την υποκίνηση τους προς την κατεύθυνση αυτή.

ii. Δράσεις κατάρτισης- εκπαίδευσης

Ο στόχος είναι η εκπαίδευση και κατάρτιση ομάδων κατοίκων του νησιού. Θα πρέπει δηλαδή να γίνει:

• Εκπαίδευση οδηγών ξεναγών

Εκπαιδευμένα και περιβαλλοντικά ευαισθητοποιημένα άτομα του νησιού, θα αναλάβουν το έργο της παρουσίασης αλλά και ξενάγησης των επισκεπτών, μέσω περιηγήσεων, σε όλα αυτά που συνιστούν την «πράσινη» ταυτότητα του νησιού, και την βιώσιμη ανάπτυξη. Τα άτομα αυτά θα εργάζονται ως ανεξάρτητοι αυτοαπασχολούμενοι ξεναγοί.

• Εκπαίδευση γεωργών για την υιοθέτηση της οικολογικής γεωργίας

Εκπαίδευση των γεωργών του νησιού στην υιοθέτηση τεχνικών οικολογικής και βιολογικής γεωργίας. Θα πρέπει να πραγματοποιηθεί παρουσίαση καλών πρακτικών οικολογικής γεωργίας που εφαρμόζονται ήδη στο εξωτερικό και τέλος θα πρέπει να συνάψουν συνεργασία με το κέντρο μεταποίησης γεωργικών -κτηνοτροφικών και αλιευτικών προϊόντων.

•Εκπαίδευση κτηνοτροφών για την υιοθέτηση της οικολογικής κτηνοτροφίας

Εκπαίδευση των κτηνοτροφών του νησιού στην υιοθέτηση τεχνικών οικολογικής κτηνοτροφίας. Θα πραγματοποιηθεί παρουσίαση καλών πρακτικών οικολογικής κτηνοτροφίας που εφαρμόζονται ήδη στο εξωτερικό και τέλος θα πρέπει να συνάψουν συνεργασία με το κέντρο μεταποίησης γεωργικών -κτηνοτροφικών και αλιευτικών προϊόντων.

•Εκπαίδευση επαγγελματιών στον τομέα του τουρισμού για την υιοθέτηση του οικολογικού τουρισμού

Εκπαίδευση των επαγγελματιών τουρισμού του νησιού στην υιοθέτηση τεχνικών οικολογικού τουρισμού. Θα πραγματοποιηθεί παρουσίαση καλών πρακτικών οικολογικού τουρισμού που εφαρμόζονται ήδη στο εξωτερικό. Θα εκπαιδευτούν στη χρήση του συστήματος ηλεκτρονικών κρατήσεων του δικτυακού τόπου. Και τέλος θα γίνει ενσωμάτωση των δράσεων και των πρωτοβουλιών «πράσινης» επιχειρηματικότητας στις επιχειρήσεις τους.

5.2.6 Ενέργειες που στοχεύουν στην αύξηση του τουρισμού

i. Δημιουργία διαδικτυακής πύλης

Δημιουργία δικτυακής πύλης (ηλεκτρονικές κρατήσεις διαμονής & μετακίνησης, ηλεκτρονικό εμπόριο, παρουσίαση και προώθηση των τοπικών ετήσιων εκδηλώσεων, παρουσίαση των καλών πρακτικών ανάπτυξης του νησιού).

Στα πλαίσια της ενέργειας αυτής θα πρέπει να υλοποιηθεί μια δικτυακή πύλη όπου ο στόχος της θα είναι να προσφέρει στον επισκέπτη τις παρακάτω υπηρεσίες:

•Ηλεκτρονικές κρατήσεις διαμονής

Μέσα από την ιστοσελίδα ο επισκέπτης θα έχει τη δυνατότητα να περιηγηθεί σε όλα τα διαθέσιμα καταλύματα του νησιού και να κάνει την κράτηση του ηλεκτρονικά. Μερικά από τα βασικά χαρακτηριστικά της συγκεκριμένης υπηρεσίας είναι η πλήρης παρουσίαση καταλυμάτων, η αναζήτηση καταλυμάτων βάσει κριτηρίων, η παρουσίαση καταλυμάτων πάνω σε χάρτη, η διαθεσιμότητα του καταλύματος σε συγκεκριμένες ημερομηνίες, τιμοκατάλογος και τα λοιπά.

•Ηλεκτρονικές κρατήσεις μετακίνησης

Χρησιμοποιώντας τη συγκεκριμένη υπηρεσία, ο επισκέπτης θα έχει τη δυνατότητα να πραγματοποιήσει ηλεκτρονικές κρατήσεις που αφορούν σε

μετακινήσεις προς και από το νησί αλλά και μέσα σε αυτό. Η συγκεκριμένη υπηρεσία θα περιλαμβάνει τη δυνατότητα ενοικίασης ταχύπλων ταξί, μοτοποδηλάτων και τα λοιπά.

•Ηλεκτρονικό Εμπόριο

Χρησιμοποιώντας τη συγκεκριμένη υπηρεσία, ο επισκέπτης θα έχει τη δυνατότητα να πραγματοποιήσει Online αγορές που θα αφορούν σε χειροποίητα αναμνηστικά δώρα, τοπικά προϊόντα και τα λοιπά.

•Παρουσίαση και προώθηση των τοπικών ετήσιων εκδηλώσεων

Στην ενότητα αυτή, ο επισκέπτης θα έχει τη δυνατότητα ενημερωθεί πλήρως για προσεχείς εκδηλώσεις (τόπος διεξαγωγής, ημερομηνίες, σκοπός εκδήλωσης, πρόγραμμα και τα λοιπά), καθώς και να παρακολουθήσει φωτογραφικό υλικό και βίντεο από εκδηλώσεις προηγούμενων ετών.

•Παρουσίαση των καλών πρακτικών ανάπτυξης του νησιού

Στην ενότητα αυτή θα παρουσιάζονται οι καλές πρακτικές ανάπτυξης του νησιού καθώς και τα αποτελέσματα που έχουν επιφέρει με σκοπό να ενημερώσουν το ευρύ κοινό αλλά και να αποτελέσουν οδηγό για άλλα νησιά που θα ήθελαν να τις υιοθετήσουν.

ii.Σύστημα καταγραφής, ενημέρωσης και αξιολόγηση καιρικών και θαλασσίων συνθηκών τουριστικού ενδιαφέροντος

Θα πρέπει να δημιουργηθεί ένα Σύστημα καταγραφής, ενημέρωσης και αξιολόγησης καιρικών και θαλασσίων συνθηκών τουριστικού ενδιαφέροντος που θα έχει ως στόχο τα ακόλουθα:

- Θα είναι ένας σύγχρονος τρόπος διαφήμισης, προβολής και προώθησης προϊόντος τουριστικού ενδιαφέροντος.
- Ο Δήμος θα έχει την δυνατότητα διαρκούς ενημέρωσης σχετικά με τις μετεωρολογικές συνθήκες που επικρατούν στο νησί.
- Διασύνδεση των φορέων παροχής υπηρεσιών στους επισκέπτες του νησιού με το διαδικτυακό τόπο του Δήμου για τη συνεχή ενημέρωση τους σχετικά με τις κλιματολογικές συνθήκες που επικρατούν σε διάφορες απομακρυσμένες περιοχές.

5.2.7 Στόχος του εγχειρήματος

Ο βασικός στόχος του συγκεκριμένου εγχειρήματος είναι να μετατρέψουμε τα μειονεκτήματα σε πλεονεκτήματα και να δημιουργήσουμε μια ισόρροπη ανάπτυξη αξιοποιώντας τους φυσικούς και ανθρώπινους πόρους της Κάρπαθου δημιουργώντας ένα πρότυπο ανάπτυξης σε παγκόσμιο επίπεδο.

Οι επιμέρους στόχοι είναι η αξιοποίηση των:

- ❖ Φυσικών πόρων
- ❖ Ανθρώπινων πόρων
- ❖ Γεωπολιτικής θέσης
- ❖ Ιστορικής συγκυρίας

6. Συμπεράσματα

Μελετώντας τα παραπάνω και παρατηρώντας τα στοιχεία που έχουν συλλεχθεί, συμπεραίνουμε ότι η Κάρπαθος παρουσιάζει μια ικανοποιητικά αυξανόμενη τάση στον τουρισμό. Αυτό οφείλετε κυρίως στο γεγονός ότι είναι ένα νησί που προσφέρει τη δυνατότητα στους επισκέπτες του να απολαύσουν την ξεχωριστή και σπάνια ομορφιά του. Ας μην ξεχνάμε πως η Κάρπαθος έχει ενταχθεί στο πρόγραμμα Natura 2000.

Σημαντικό είναι να αναφερθεί πως πρόκειται για ένα μέρος, από τα ελάχιστα, το οποίο τηρεί αυστηρά τα ήθη τα έθιμα και τις παραδόσεις του, τα οποία περνούν από γενιά σε γενιά. Οι κάτοικοι του νησιού είναι φιλόξενοι, ευχάριστοι και φιλικοί. Πρόθημα "αγκαλιάζουν" κάθε επισκέπτη που θέλει να γνωρίσει την Κάρπαθο, να απολαύσει τις ομορφιές της, καθώς και τα τοπικά προϊόντα, φαγητά και άλλες λιχουδιές.

Τουρίστες από κάθε πόλη- χώρα επισκέπτονται κάθε χρόνο την Κάρπαθο. Για μερικούς αποτελεί ένα ταξίδι στην παράδοση, όπως έχει αναφερθεί, εφ' όσον είναι ένα νησί με ιστορία και ο καθ' ένας μπορεί να παρακολουθήσει αλλά και να συμμετάσχει στα πολιτιστικά και πολιτισμικά δρώμενα που διεκπεραιώνονται ανά εποχή.

Ωστόσο προβλήματα υπάρχουν, εφ' όσον δεν υπάρχει συγκεκριμένο σχέδιο τουριστικής πολιτικής. Δεν έχει πραγματοποιηθεί μελέτη και εκπαίδευση του ντόπιου πληθυσμού για τη σωστή εκμετάλλευση του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, δεν υπάρχουν αρκετές εγκαταστάσεις οι οποίες να μπορούν να υποστηρίξουν τον μαζικό τουρισμό καθώς και άρτια εκπαιδευμένο προσωπικό. Επίσης υπάρχουν και κάποια τεχνικά προβλήματα, τα οποία έχουμε προαναφέρει και αναλύσει παραπάνω καθώς και έλλειψη εξοπλισμού.

Θα ήταν σημαντικό για το νησί να γινόταν μια προσπάθεια για να επιτευχθεί η αξιοποίηση των είδη υπάρχοντων πόρων και ανεύρεσης νέων, οι οποίοι θα συμβάλλουν στην βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των κατοίκων και

θα αποτελέσουν ακόμη μεγαλύτερο πόλο έλξης για τους τουρίστες καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου και όχι μόνο κατά τους θερινούς μήνες.

Βέβαια προσπάθειες για αναβάθμιση γίνονται είτε από ντόπιους είτε από ξένους επενδυτές. Σημαντικές είναι και οι προσπάθειες των τοπικών φορέων προώθησης κάποιων μορφών εναλλακτικού τουρισμού, όπως αποτελούν ο αθλητικός τουρισμός και ο αγροτουρισμός.

Επειδή η Κάρπαθος είναι ένα νησί το οποίο έχει να προσφέρει πολλά τόσο στους κατοίκους όσο και στους τουρίστες που το επισκέπτονται, βοηθούν διάφοροι φορείς αλλά και άνθρωποι οι οποίοι αγαπούν το νησί αλλά και ενδιαφέρονται για την εξέλιξη του στο να υλοποιούνται έργα ανάπτυξης για την καλύτερη μετακίνηση των ανθρώπων αλλά και του τρόπου ζωής τους.

Η Κάρπαθος ή αλλιώς το νησί των ανέμων, όπως έχει αναφερθεί σε διάφορες πηγές κατά καιρούς, αποτελεί έναν τουριστικό προορισμό που όποιος τον ακολουθήσει θα έχει σίγουρα τις πιο καλές, γλυκές αναμνήσεις και εμπειρίες.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1.Ιστορία της Νήσου Καρπάθου (Τόμος Πρώτος), Μ.Γ Μιχαηλίδου - Νουάρου, Μορφωτικός Εξωραϊστικός Σύλλογος «Εργασία Χαρά» Όθους, Κάρπαθος 1998.
- 2.Αναμνήσεις, Γεώργιος Σακέλλης, Αδελφότητα των Απανταχού Ολυμπιτών «Η Δήμητρα», Αθήνα 2006.
- 3.Λαογραφικά Σύμμεικτα Καρπάθου (Τόμος β), Μ.Γ Μιχαηλίδου-Νουάρου, Αθήνα 1934
- 4.Καρπαθιακά (Τόμος Πρώτος), Μανόλης Μελάς, Αθήνα 2006
- 5.Κάρπαθος: Κάρπαθος σαν μελωδία". Ειδικό αφιέρωμα περιοδικού Γεωτρόπιο τεύχος 15 σ. 26-38 (Ιουλ. 2000).
6. "Κάρπαθος: Στα παλάτια των αέρηδων". Ειδικό αφιέρωμα περιοδικού Γεωτρόπιο, τ.40, σ.30-37 (Ιαν. 2001).

ΧΡΗΣΙΜΟΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

<http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CE%AC%CF%81%CF%80%CE%B1%CE%B8%CE%BF%CF%82>

<http://www.karpathos.gr/>

<http://monachoulis.gr/displayITM1.asp?ITMID=5>

<http://www.ageotravel.gr/>

<http://www.ecoislands.gr/web/guest/karpathos/alternative/marina>

http://www.tilos.gr/gr/index.php?option=com_content&view=article&id=251&Itemid=189

<http://www.greek-tourism.gr/karpathos/history.htm>

http://ellinwnparadosi.blogspot.com/2011/04/blog-post_3550.html

<http://www.thea.gr/hotels/News/423-Pasxa-sthn-Olympos-ths-oreinhs-Karpa8oy-article>